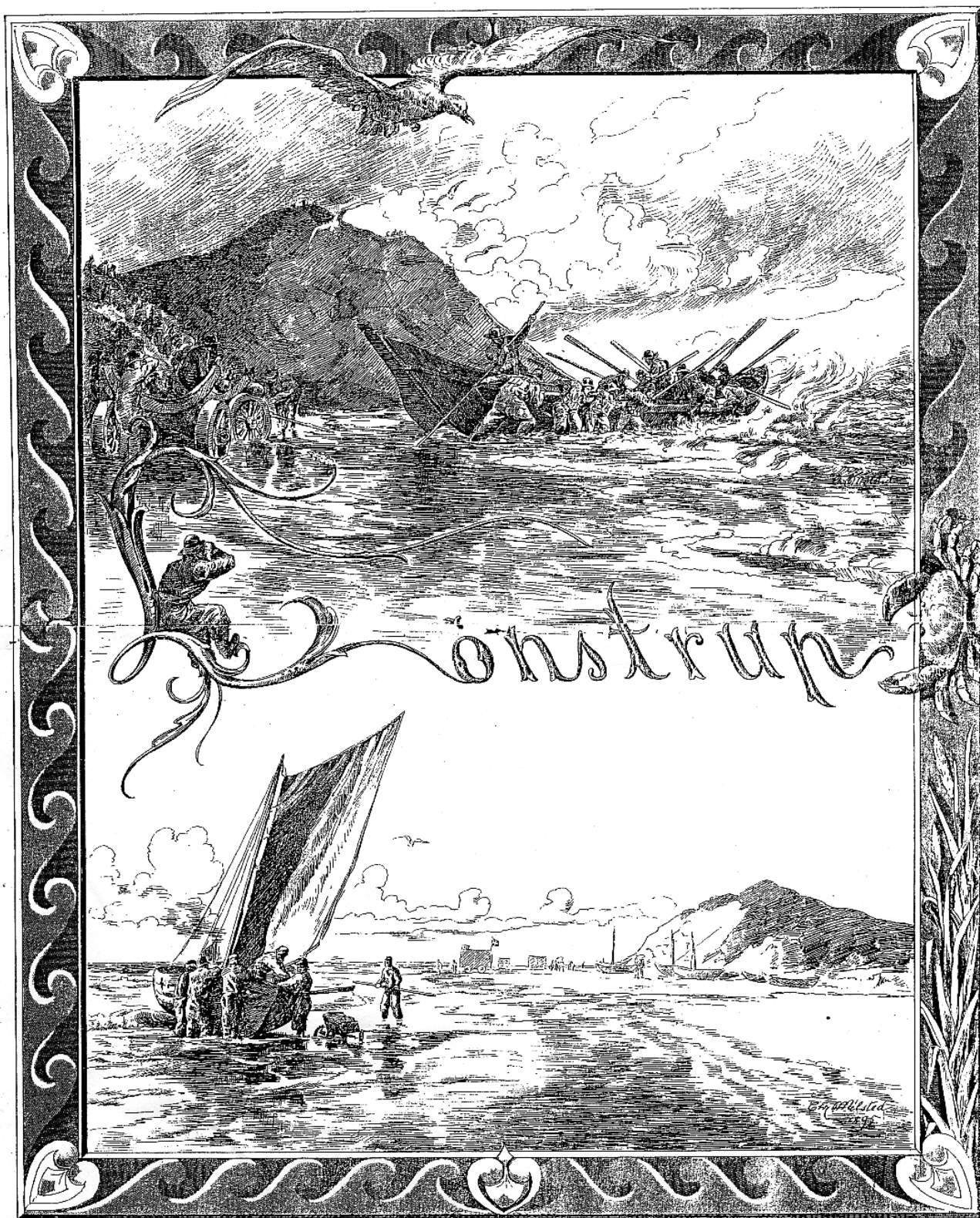

Brød. Bachhausen Aarhus

Lokalhistorisk Forening
for Lønstrup og omegn

Klip fra arkivets dagbog 1987-2012

1987

El installatør Bjarne Simonsen, Skallerup havde i vinteren 1986/87 en studiekreds på Lønstrup gamle Skole: "Kend din egn". Det var et tilløbsstykke, og her opstod ideen om at oprette et arkiv til bevaring af egnens natur- og kulturhistorie.

Til den stiftende generalforsamling 30. april 1987 på Lønstrup gamle Skole kom 40 interesserede. Vi havde lavet en lille udstilling, Bjarne Simonsen viste frem af sin store samling og Jørgen Jørgensen fra Egnssamlingen i Saltum fortalte om betydningen af at have et arkiv i nærområdet, om indsamling, registrering og formidling.

Den første bestyrelse blev valgt og konstituerede sig efterfølgende: Mogens Falkenberg, formand- Niels Hjerimitslev, næstformand - Arne Breuning, kasserer - Bodil Lund, sekretær - Gina Hansen - Mie Fanø Jensen - Tove Marquardsen, arkivleder/PR

Kontingent 25 kr.

Gina og Mogens Falkenberg Hansen tilbød at skænke den nye forening en bygning, der stod på deres grund. Det drejede sig om en af Lønstrups ældste bygninger, nemlig den oprindelige strandfogedgård fra 1700-tallet.

Det viste sig desværre at være en alt for stor økonomisk udfordring for den nystartede forening.

Foto: Bådepladsen efter stormen november 1981

Fra flere byrådsmedlemmer erfarede vi, at der var planer om nedlæggelse af redningsstationen i Lønstrup indenfor en tidsramme 1987-95. Vi besluttede derfor at kontakte Farvandsdirektoratet med henblik på overtagelse af huset til udstillings- og informationsbygning.

Forslaget støttes af borgmester Bent Brown.

Foreningens første medlem blev Hugo Kristensen, Strandvejen 92. Medlemskabet blev tegnet af en datter som gave til HK's 80 års fødselsdag. Foreningens første foto, "Afholdskongres i Lønstrup 1910", fik vi af børstenbinder Leif Lund.

Vi søgte Hjørring kommune om lån af et arkivskab, som blev placeret i en af de gamle skolestuer.

Så var vi klar til at gå i gang ☺

I september holdt vi for første gang åbent i arkivet og derefter hver anden onsdag.

I vinterens løb besøgte vi arkiverne i Saltum, Tårs, Tornby, Bindeslev og Hjørring for at hente inspiration til arbejdet.

Foreningens ældste foto:

Lønstrup kro 1868 (i dag Restaurant Glashuset, Strandvejen 68) i baggrunden til venstre Segelckes skudehandlergård (i dag Strandvejen 94) og Lønstrup Mølle med Møllehuset. I baggrunden til højre Harregården (M. Kabelsvej 55) og Bækgården (Bugten 10)

Min første egentlige Studierejse foretog jeg i Sommeren 1870, den begyndte i Frederikshavn, hvor jeg boede en Månedstid hos Kommerceraad Kall. Derfra kom jeg en Tur til Skagen i Anledning af en Strandingsauktion, og var stærkt optagen af den mærkelige Køretur derop gennem Sand og Lyng. Jeg blev expederet fra det ene sted til det andet i det nordlige Vendsyssel, var rigtig på Gæstgiveri, uden smaalig fornemmelse af, at jeg trak Veksler paa de brave Menneskers Gæstfrihed. I Lønstrup traf jeg Holger Drachmann sammen med Landskabsmaler Rudolf Bissen. Gæsteværelserne var smaa og Drachmann var lang, saa han saa ikke bedre Raad end om Natten at anbringe sine ben i det modsatte hjørne af Værelset.

("Laurits Tuxen, En Malers Arbejde gennem tresindstyve Aar fortalt af ham selv, København 1928")

Lønstrup Kro 1870 (www.arkivalieronline.dk)
Peden Olsen (Hæstrup) husfader kromand
Jensine Maria Svendsen (Hjørring) husmoder
Svend Christian Nielsen (Hjørring) søn tjenstekarl

I oktober fik vi en brugt båndoptager af Hjørring kommune - en optager, der få dage efter blev brugt, da foreningen havde sin første foredragsaften. Det var fisker Niels Hjerimitslev, der fortalte erindringer fra 50 år i Lønstrup.

I november modtog vi kr. 2.500 fra Hjørring Fonden og en meget stor foto- og udklipssamling 1969-85 fra journalist Niels Jørgen Tortzen

Foreningen blev repræsenteret i Lønstrup Forenings-samvirke og Skallerup-Vennebjerg-Lønstrup Fritids-samvirke.

Vi indmeldes i LANA - Sammenslutningen af Lokalar-kiver i Nordjylland.

1988

Generalforsamling 16. marts. Bestyrelse: Niels Hjerimitslev, formand - Bodil Lund, sekretær - Aksel Jensen, kasserer - Grethe Frydkjær, næstformand - Per V. Nielsen - Mie Fanø - Tove Marquardsen, arkivleder/PR

Efter ansøgning får vi udleveret en nøgle til Lønstrup gamle Skole.

I juli åbnede vi foreningens første udstilling: "Lønstrup før og nu". Det var i sidehuset til Strandvejen 60. Huset havde vi lånt af bestyrelsesmedlem Axel Jensen.

Udstillingen havde åbent hele sommeren og efter aftale resten af året. Mange aftener talte vi over 60 besøgende i udstillingen.

Flere byvandring med mange deltagere - nogle afsluttedes med lysbilleder i Den gamle Biograf.

Arkivet havde aftenåbent 1. og 3. onsdag hver måned - desuden efter aftale
Foredrag for Museumsforeningen på Rubjerg Knude Afholdt et kursus i slægtsforskning.
Elinstallatør Bjarne Simonsen, Skallerup, fortalte og viste billeder fra Lønstrup
Løkken-Lønstrup film fra 1940'erne vist af bestyrelsesmedlemmer fra Løkken Museum

Modtog kr. 1000 kr og 300 bøger fra Rødovre kommune som tak for hjælp med at finde de historiske data samt fotos til bogen "2 huse i Lønstrup" om Møllehuset og Rødovrehus

Modtog Sparekassen Vendsyssels Møntpris på kr. 2.000 samt diplom og mønt.

Lønstrup Folkedanserforening deponerer deres fane i arkivet.

Sammen med arkiverne i Aså, Tårs, Pandrup, Vrå, Brønderslev, Tolne, Mosbjerg, Kvissel, Bindslev, Flauenskjold, Hirtshals og Tversted-Uggerby-Sørig lavede vi indsigelse mod at flytte Udvandrerarkivet fra lokaliteter i Aalborg til Rigsarkivet, der i forvejen var i konstant plads nød. Måske hjalp det.

Udvandrerarkivet ligger stadig i Aalborg!!!

Hos Mormonsamfundet i Salt Lake City købte vi mikrofiche med register over alle fødsler og vielser i det gamle Hjørring Amt. Registret dækkede perioden 1600-1900. Omkring 165.000 registreringer. Lånte to mikrolæsere hos kommunen.

Kortene er i dag digitaliseret og kan søges på www.familysearch.org.

Fhv. postmester T. M. Sørensen, Tuen, havde over en lang årrække indsamlet et personarkiv med data fra hele Vendsyssel. Arkivet ville han aflevere til Vendsyssel Historiske Museum, men betingede sig inden da, at alle sognearkiver skulle have kopi af data fra deres indsamlingsområde. Hirtshals kommune stillede arbejdskraft til rådighed for det omfattende kopieringsarbejde. Vi fik kopier af "Vendelboarkivet" for sognene Skallerup, Vennebjerg, Rubjerg, Mårup og Lyngby. Arkivet er i dag digitaliseret og kan søges på www.vendelboarkivet.dk

Kvindemuseet fra Århus udstillede i store telte ved Harregården. På plakat og postkort til udstillingen "Først denne ene vej, så den anden vej" var et foto fra Lønstrup. Postkortene var trykt hos Fingerprint i Århus - Vi undersøgte muligheden for at få trykt 2 kort med motiver fra vores samling. Det blev mere end vi havde råd til - men Fingerprint havde trykt dem inden vi gav tilbagemelding. Det endte med, at de donerede kortene til os - dejligt tilskud😊

En henvendelse til Kulturudvalget om at få "husly" i overetagen på den gamle skole, blev desværre et nej.

Fra og med dette år bidrager vi til afsnittet "Museernes og arkivernes arbejdsmark" i Vendsyssel Årbog. En årbog, der er udgivet af af Historisk Samfund for Vendsyssel siden 1915.

Foreningen rettede henvendelse til Skov- og Naturstyrelsen for at få dem til at rydde på Mårup kirkegård - det endte med at bestyrelsen m.fl. selv tog ud og klippede nogle af buskene, så det igen blev muligt at færdes mellem gravstederne

En velfortjent kaffepause efter "klippearbejdet"

1989

Generalforsamling 29. marts. Bestyrelse: Niels Hjermitzlev, formand – Mie Fanø Jensen – Bodil Lund, sekretær – Aksel Jensen, kasserer – Grethe Frydkjær, næstformand – Per V. Nielsen - Tove Marquardsen, arkivleder/PR

Lysbilledaften 1866-1925 og 1960-89

Udstillingen Strandvejen 60 åbnes med temaet "Sommer i Lønstrup 1824-1984" - ca. 800 besøgende
Julestue "Kend dine rødder kend din egn"

Fra fhv. gdr. Marius Jørgensen - (tidligere Vilstrupgård i Lønstrup) modtager vi en meget stor mængde arkivalier med person- og bygningsoplysninger. Her i blandt en del fra lokalhistorikeren Severin Sortfeldt,s arkiv.

Modtog en stor mængde arkivalier fra familien Kampmanns tid i Lønstrup og protokoller fra Lønstrup Turistforening, Faresignalstationen og Købmandsgården.

Modtager kr. 1.000 fra Vendsyssel Tidendes Fond

Foreningen mødtes med formanden for Kulturudvalget Arne Lilholt for at snakke pladsproblemer på den gamle skole.

Han opfordrede os til at komme med et forslag til nyindretning/ombygning. Vi lavede en tegning, som blev fremlagt for byens øvrige foreninger og dagcentret. Ud over os, var det kun idrætsforeningen, der havde de store pladsproblemer - tegningerne sendtes til kommunen

Havde korrespondance med kommunen om helårshuse kontra sommerhuse i Lønstrup by. Fik dette svar: Huse købt før 1981 kunne benyttes til sommerhuse - handledes de efter 1981 fik de status som helårshuse.

Cafe Slugten byggede om og bag diverse beklædninger var dette og andre flotte vægmalerier

Foto: Kirstine Lund 28. juni 1900 (Kab 2486) mærket "Lille Sine". Bertha, Jens, Kirstine og Sine Simonsen på træbåre ved hjemmet Strandvejen 60.

Søgte og fik fra Nykredit kr. 7.500 og Jyske Bank kr. 500 til at få kopieret og registreret de mange glaspladenegativer med Lønstrup motiver, som findes i Kirstine Lunds store samling af på Vendsyssel Historiske Museum

Projektet - desværre aldrig fuldført - skulle laves i samarbejde med museet, der stillede fotograf til at kopiere glaspladerne, og vi stillede arbejdskraft til registrering af materialet.

Fra Skallerup skrives 12/3 1851

Samtlige af sognets udkommanderede, men nu hjemvendte værnepligtige af forskellige våbenarter aflægger hermed vor hjerteligste tak til de ædle af sognets beboere, der har bidraget til den festlige modtagelse, der blev os til del ved muntert og festligt bal den 9. marts hos gårdmand Jens Christensen i Nørsum

I det vi herved takker alle de ædle kontribuerende sognemænd i almindelighed, ville vi i særdeleshed have skole læreren, sognefogeden samt 4 hæderlige sogneforstandere takket for deres velvillige imødekommenhed, for anvendt tidsspilde og bekostning ved at forskønne denne os så kærkommen modtagelse, der stedse vil være os i kær og behagelig erindring.

Niels Iversen, s optegnelser

1990

Generalforsamling 28. marts. Bestyrelse: Niels Hjermitslev, formand – Per V. Nielsen, næstformand – Aksel Jensen, kasserer – Bodil Lund, sekretær – Grethe Frydkjær – Mie Fanø - Tove Marquardsen, arkivleder/PR

150 medlemmer

Nogle af vore aktiviteter:

Åbnede udstillingen Strandvejen 60 "Fisk, fiskeri og fiskeri" – ca. 600 besøgende.

"Kend dine rødder" kursus ved Per Maach Andersen, Slægtshistorisk Forening Hjørring

Udstilling på Hjørring Bibliotek: "Badeliv og turisme".

Byvandring i forbindelse med Turismens Dag.

Foreningssamvirket søgte om og modtog kr. 100.000 fra Socialministeriets Udviklingsmidler. (SUM) Pengene skulle bruges til foreningsaktiviteter for børn og voksne. Vi var repræsenteret i en 3-mandgruppe, der skulle koordinere aktiviteterne. Samtidig så "Illustreret Tidende for Lønstrup og Omegn" dagens lys. En lille avis, der omtalte aktuelle ting og arrangementer fra foreningslivet - aviserne blev senere brugt som rapport for SUM.

Ved et offentligt møde på Hotel Marinella fremlagde Palle Friis, Vendsyssel Historiske Museum og Vagn Hansen, Nordsømuseum planer for 2 store projekter med overskriften "Hvad sker der i og med Lønstrup".

- Fotoudstilling - studiekredse Lønstrup før, nu og senere
- Forskningsprojekt "Nedbrydning af klinten ved Rubjerg Knude"

Et omfattende og spændende projekt, der ikke kunne findes fælles fodslag til i foreningslivet, så projektet måtte opgives.

Arne Sørensen tegnede foreningens logo

Vi købte mikrokort med affotograferinger af kirkebøgerne i Skallerup-Vennebjerg-Rubjerg-Mårup-Lyngby. Et godt supplement til mormonregistreringerne.

Disse samt affoto af folketællinger kan nu søges på Statens Arkiver: www.arkivalionline.dk.

Transkriberede folketællinger, hvoraf vi har bidraget med 3 tællinger, kan læses på www.ddd.dda.dk

Vi fik et mikrolæseapparat fra Rødovre kommune og en skrivemaskine fra Birger Madsen

Prædikestolen kom tilbage til Mårup og alterfigurerne til Lønstrup kirke efter restaurering på Nationalmuseet.

1991

Generalforsamling 10. april: Bestyrelse: Niels Hjermitslev, formand – Per V. Nielsen, næstformand – Henry Jensen, kasserer – Bodil Lund, sekretær – Aksel Jensen – Mie Fanø – Tove Marquardsen, arkivleder/PR

Nogle af årets aktiviteter: Byvandring og foredrag for bl.a. Hirtshals Husmoderforening, Søværnet og Nordsøhøjskolens korte kurser. "Sprogets udvikling" ved "majonæsens far" formanden for dansk Sprog-nævn, professor Erik Hansen. "Befæstning af Nord-jylland 1940-45" ved Jens Ole Christensen, Bangs-bomuseet og Jens Andersen, Århus (Nu leder af Mu-seumscenter Hanstholm). "Skudehandelen" ved tegner Poul Andersen

Ombygningen af overetagen på skolen gik i gang. Dagcentret fik kontor, byens foreninger et møde-sted, og vi kunne endelig samle vore aktiviteter. En Vi søgte kommunen om støtte til inventar - reoler, stole m.v. Fik afslag. Men det lykkedes os alligevel at skaffe det nødvendige.

2. september tog vi arkivet – **skunken!** - med plads til to arkivskabe i brug. Sammen med øvrige foreninger kunne vi desuden bruge et større lokale til møder m.v.

20. september var der reception for ombygning og istandsættelse af den gamle skole. Byens foreninger gik sammen om et stort arrangement med musik, udstillinger, mad m.v.

Yderligere bevilling fra SUM midlerne på kr. 105.000 til aktiviteter for børn og voksne fik aktiviteterne til at boble endnu mere både i det fri og på dagcentret. Nogle af midlerne gik bl.a. til at lønne en fritidspædagoge, der skulle lede en ny ungdomsklub "Møde-stedet" med hjemsted i den gamle skole.

1992

Generalforsamling 1. april 1992. Bestyrelse: Niels Hjerimitslev, formand - Aksel Jensen, næstformand – Bodil Lund - Henry Jensen, kasserer - Bjarne Jerup Høj, sekretær - Grethe Frydkjær - Tove Marquardsen, arkivleder/PR Kontingent kr. 30

Med stor succes vistes to udstillinger en indendørs om Mårup kirke og en udendørs "Steder i Lønstrup" - fotos af huse og steder før og nu,

Fælles computer indkøbtes til den gamle skole: Idrætsforeningen kr. 1.500, SUM midlerne kr. 1.500 og Lokalhistorisk forening kr. 500.

Kommunen afsatte penge kr. 500.000 til projektering af udvidelse af Lønstrup Gamle Skole - planlagt til udførelse i 1993-94. Vi og idrætsforeningen var med i planlægningsgruppen og glædede os til at få endnu bedre forhold til arkiv- og foreningsliv.

Med i styregruppen "Aktion for sikring af Mårup kirke" der skulle samle midler til "Fond til bevarelse af Maarup kirke".

Fondsbestyrelsen var: Borgmester Poul Dalsager, fhv. kirkeminister Mette Madsen, fhv. statsminister Anker Jørgensen, forfatter Inger Lauritzen, revisor Regnar Hessner, MF Marianne Jelved, direktør Palle Simonsen, chefredaktør Claus Dindler, MF Arne Jensen.

15. juli 1918 åbnede "Biografteatret" i Lønstrup med filmen "Danserindens hævn". Bygningens specielle udseende var tydelig inspireret af biografen Kosmo-rama i Hjørring, som ejerne et par elektrikere også drev. I 1976 lukkede biografen og i 1987 rykkede kunstnersammenslutningen BIO 100 ind med galleri, arbejdende værksteder, undervisning, jazzklub m.v. 1991 solgtes Biografen på 60 anpartar, fortrinsvis til folk fra byen, der ønskede at bevare bygningen og indrette den til Cafe og galleri.

Efter en del ombygning åbnedes dørene juni 1992 for "Min blå Cafe"

Uddrag af revyvisen 1988 om BIO 100:

*Å nær der kommer en bus med turister
så må de tænke, at de folk håber tåne skåå
så 'n en flok towli mæ måling og klister
å gipsfigurer som stoer udenfor.
Der stoer de frit frem mæ baller å patter,
det håber wi nok o på strjaen, ålt nok.
Jam bette bøøn, prøv og si, om a fatter
hvis deé kunst, så min røv en Fan Gok*

Vi støttede ansøgning til nye vinger på Vennebjerg Mølle.

1993

Generalforsamling 24. marts. Bestyrelse: Niels Hjerimitslev, formand - Bjarne Jerup Høj, næstformand – Henry Jensen, kasserer - Birthe Middelfart, sekretær - Grethe Frydkjær – Aksel Jensen - Tove Marquardsen, arkivleder/PR

Udstillingen "Steder i Lønstrup" blev udvidet til "Fle-re steder i Lønstrup". Både den og udstillingen om Mårup kirke blev brugt som vandrestillinger. Udstillinger og årets vandring, der foregik hver anden onsdag i sommerperioden var godt besøgt

Vi udgav foreningens første folder med glimt af Løn-strups historie. Den blev udgivet som et særnummer af Foreningssamvirkets blad "Illustreret Tidende for Lønstrup og Omegn". Senere fulgte naturkatastrofen, The Crescent, Lønstrups skoler m.fl.

En af vore opgaver er også at dokumentere, hvad der sker lige her og nu i området. Dette år var vi på pletten med kameraet, da Åse Sørensen, s købmandsbutik - tidligere mejeriudsalget - lukkede.

Foto: Oktober 1993

Med i støtteforeningen Maarup Kirkes Venner, der stiftes 14. juli 1993, med det formål at støtte arbejdet for at Maarup kirke sikres for eftertiden på det sted, hvor kirken blev bygget i det 13. århundrede, at støtte bestræbelserne på at bevare omgivelserne intakte, samt at udbrede kendskabet til de kulturelle og historiske værdier, der knytter sig til stedet.

1994

Generalforsamling 16. februar. Bestyrelse: Bjarne Jerup Høj, formand – Grethe Frydkjær, næstformand – Birthe Middelfart, sekretær – Henry Jensen, kasserer – Niels Hjermitslev – Aksel Jensen - Tove Marquardsen, arkivleder/PR

Foto: Kirkedals fiskeeksport 1957

Udstillingen, "Årets gang for fiskeren" Strandvejen 60 og de lokalhistoriske vandringer, dette år udvidet til at omfatte strækningen til Nørre Lyngby var alle godt besøgt.

Foreningen arbejdede på at finde et større udstillingslokale.

Kommunen fremlagde nye tegninger - tæt op af vort forslag fra 1989 - til udvidelse af Lønstrup Gl. Skole - nu kun som dagcenter!! Dette kunne vi selvfølgelig ikke acceptere, da det var den eneste kommunale bygning i Lønstrup. I hele forløbet havde vi og idrætsforeningen haft en repræsentant med i byggeudvalget - men denne sidste beslutning havde vi ikke været orienteret om.

En skrivelse fra byens foreninger blev fremsendt til Socialudvalget med endnu en markering af behovet

for samlingssted/mødelokaler! Det hjalp.

Foto: Juni 1994 før ombygningen

1995

Generalforsamling 22. marts. Bestyrelse: Bjarne Jerup Høj, formand – Niels Hjermitslev, næstformand – Henry Jensen, kasserer – Birthe Middelfart, sekretær – Aksel Jensen - Mie Luf - Tove Marquardsen, arkiv- og projektleder

I foråret 95 var den sidste ombygning af Lønstrup gamle Skole færdig. 10. marts blev huset indviet, og vi flyttede endnu en gang - nu til betydeligt bedre arbejdsforhold og mulighed for at låse døren til arkivet.

Ved indvielsen takkede repræsentanten for brugerne Karen Nielsen bl.a. med disse ord:

"På brugernes vegne vil jeg ønske os alle sammen tillykke med de fine lokaler. Tak til Hjørring kommune for, at de har efterkommet vores mangeårige ønske om restaurering af dette hus. Det trængte det til. Som man kan sige på vendelbomål: "Det var en'å noe sturhed"

Mange fortælleaftener og vandringer både i Lønstrup, ved Maarup kirke og Rubjerg.

I julen havde vi et vellykket arrangement i samarbejde med Dagcentret.

Vi startede med foredrag i Mårup, derefter lysbilledforedrag på skolen. Inger Lauritzen og Mathilde Falborg Sørensen sang og spillede. Dagcentrets brugere havde basar.

Sommerudstilling fik vi også i 1995, idet 5 lokale ejere af den gamle tolderbygning, Strandvejen 87, var så venlige at stille 3 værelser til rådighed for os. Der var hverken varme eller lys i lokalerne, der havde stået tomme gennem længere tid. Efter oprydning, maling af vægge samt sand på gulvet kunne vi atter åbne til glæde for de mange, der gerne ville vide mere om Lønstrup.

Ved et fællesmøde på Landbrugsmuseet i Mosbjerg blev første skridt taget til at skabe et tættere samarbejde mellem museer og arkiver i de Hirtshals-Løkken-Vrå, Sindal og Hjørring kommune. En arbejdsgruppe med 2 fra hver kommune blev nedsat. Hjørring var repræsenteret ved Tårs og Lønstrup og fik begge en repræsentant i styrelsen for Vendsyssel Historiske Museum.

1996

Generalforsamling 11. juni. Bestyrelse: Niels Hjermitslev, formand – Grethe Frydkjær, næstformand – Birthe Middelfart, sekretær – Villy Larsen, kasserer – Mie Luf – Aksel Jensen – Tove Marquardsen, arkivleder/PR

Kontingent kr. 40

Interessen for Lønstrup var og er stor, og det smitte- selvfølgelig af på aktiviteterne i foreningen. Der gik megen tid på formidling til skoler, foreninger m.v. Som noget nyt, fik vi også henvendelser fra folk, der ønsker at vide noget om egnens historie, inden de kom på ferie her.

Bådepladsen 1961. Vejen til højre forsvandt under stormen 1981 og Stentofts villa (tidl. Sylvester Hvid), som ses øverst til højre på fotoet forsvandt i 1967

Villaen blev bygget af Sylvester Hvid i 1912. Da han ville sælge krævede konen, at han skulle bygge en tilsvarende villa på et lige så flot sted - det blev i Rågeleje. Rester af fundamentet til villaen kan endnu ses ved Rødovrestien

Også i 1996 havde vi udstilling i den gamle tolderbygning, men fra årsskiftet stod vi igen uden udstillingsrum. Vort håb var nu at få redningsstationen som det nye og permanente udstillingssted. Det var nemlig afgjort, at stationen, oprettet i 1852 som en af første her i landet, skulle nedlægges med udgangen af 1996.

Sammen med DR-Båndværkstedet lavede TM en film "På kant med havet". Filmen, der blev vist første gang i foråret 1997 handlede om Lønstrup og Mårup kirke, og det at være på kant med havet.

1997

Generalforsamling 30. april. Bestyrelse: Niels Hjermitslev, formand - Mie Herluf Petersen - Birthe Middelfart, sekretær - Mette Marquardsen - Grethe Frydkjær, næstformand - Pernille Arildsen, kasserer - Tove Marquardsen, arkiv- og projektleder.

Stigende interesse for at forske i lokale og slægtshistorie, mange forespørgsler, lokalhistoriske vandringer, og aftener med lysbilledforedrag, der alle var godt besøgt.

Vi arver ¼ af boet efter fisker og arbejdsmand Poul Holland Andersen - hus og inventar. Efter oprydning sammen med de øvrige arvinger sælges huset, og vi modtager kr. 140.000. Poul kom til flere foredragsaftener i arkivet. At han havde betænkt os i testamentet var en meget stor og glædelig overraskelse. For første gang kommer arkiverne med i kommunens budgetter. Dette år med kr. 3.000.

1. december 1997 overdrog Finansministeriet vederlagsfrit, Lønstrup Redningsstation, oprettet i 1852 som en af første her i landet, til Lønstrup Fiskeriforening og Lokalhistorisk Forening.

Alle redningsaktiviteter overførtes til Hirtshals Redningsstation, som råder over noget af det mest moderne redningsudstyr her i landet.

Formålet med de to foreningers overtagelse af stationen var:

at sætte bygningen i stand, vedligeholde den, at bevare stationens oprindelige udseende, at fortælle Lønstrup's historie: om fiskeriet, redningsvæsenet, skudehandlen, naturkatastrofen, turismen og byen i dag og at informere om og henvise til historiske steder i Lønstrup og Omegn.

Stor var glæden. Desværre viste det sig hurtigt, at det ikke blev et nemt makkerskab for de to vidt forskellige foreninger.

Foto: En redningsøvelse ved redningsstationen i Harrerenden 1932 (Den første hus blev bygget med Sdr. Strandvej i 1852. Ned af tyskerne under besættelsen. Den nuværende er bygget i 1936.

1998

Generalforsamling 25. februar. Bestyrelse: Mette Marquardsen, formand – Niels Handskemager, næstformand – Mimi Fuglsang, sekretær – Pernille Arildsen, kasserer – Ture Olsson - Mie Herluf Petersen – Tove Marquardsen, arkivleder/PR. Kontingent kr. 50

Redningsstationen

Efter mange møder og med hjælp fra advokat fik vi vedtægter og forretningsorden på plads.

Der nedsattes et repræsentantskab med 5 fra hver forenings bestyrelser og et forretningsudvalg med 3 fra hver bestyrelse.

Møder i repræsentantskabet skal afholdes 2 gange årligt - marts og oktober.

Hvert år på mødet i marts skiftes formand, idet formandsskabet går på skift mellem de to foreninger.

Lønstrup Fiskeriforenings formål

er at virke for fiskeriets og fiskeribefolkningens tarv i Lønstrup, og at fremme dette formål på følgende måde:

a. Med forenede kræfter at støtte enhver bestræbelse, der tjener til at udvikle fiskeriet på vor kyst, hvad enten dette søges nået ved anlæg, der kan udvide fiskeriet, eller på anden måde støtte fiskeriet i deres gerning, samt ved forbedring af afsætningsforholdene.

b. Med beredvilighed at samvirke med andre foreninger til fremme af foranstaltninger, som er til gavn for fiskeriet i almindelighed og på den jyske vestkyst i særdeleshed.

Lokalhistorisk Forenings formål

1. Foreningens formål er at drive et lokalhistorisk arkiv, hvis funktion er at indsamle, registrere og bevare arkivalier, billed- og lydoptagelser samt andre effekter af lokalhistorisk interesse. Det indsamlede materiale betragtes som offentligt eje.

2. Gennem møder, udstillinger, publikationer og arrangementer af forskellig art at virke for udbredelse af kendskabet til Lønstrup og Omegns historie - Rubjerg-Mårup og Skallerup-Vennebjerg sogne.

3. At medvirke for udbygning af samarbejdet mellem lokalhistorisk interesserede institutioner, foreninger og enkeltpersoner og for samordning af lokalhistoriske initiativer

Efter overtagelsen blev der brugt mange timer på oprydning og sætte bygningen i stand. Frivillige mødtes for at kalke, male, fuge og meget mere.

Vi gik i gang med at søge fonde om midler til reparation af ydervægge samt opsætning af ny trappe til loftsrummet.

Lønstrup Bådelaug - 10 mænd uden tilknytning til redningsstationen - fik lov at bruge huset mens de renoverede båden "Marly".

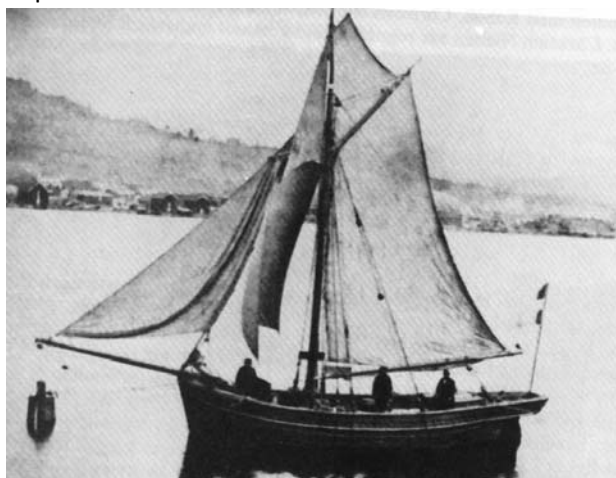
Vi tilbydes en gammel redningsbåd fra Vorupør - den havde imidlertid ingen relation til Lønstrup, så vi takkede nej.

I juli åbnede vi for besøg i redningsstationen. Det olieplettede gulv blev dækket med sand og et legehjørne indrettet til børn.

Den gamle udstilling blev støvet af og genbrugt. Der var ikke faste åbningstider, men vi åbnede, når en af os havde tid og lyst. Mange kikkede indenfor.

I samarbejde med menighedsrådene foretog vi foredrag om Mormonerne og udvandringen fra Vendsyssel til USA ved museumsinspektør Henrik Simonsen fra Vendsyssel Historiske Museum.

Mange henvendelser fra studerende på universiteter, arkitektskoler og andre højere uddannelsesinstitutioner, der skulle lave projekter om natur- og kulturarven. Her var fokus især på Mårup kirke og Lønstrup Klint

Jagten "Forsøget" ved Kragerø i Norge 1874. Om bord er skipper Niels Larsen Toft, Niels Westrup og kok Kresten Larsen. Forsøget var ejet af skudehandler Axel Rosenkratz Segelcke i Lønstrup

Kragerø er en by, som vi havde tæt forbindelse til i skudehandelens tid, både som handels- og uddannelsessted, idet mange unge mænd fra Lønstrup fik deres søfartsuddannelse på Kragerø.

I forbindelse med Lønstrups "open by night" i december, holdt vi åben i redningsstationen.

Trods snestorm kom mange forbi for at se vort helt specielle juletræ - af grønkål - som formanden for foreningen, Mette Marquardsen, her er i færd med at pynte. Serveringen var kaffe og redningskranse

Vi tog initiativ til at arrangere et Dansk/Norsk Træf på Nordsøhøjskolen. Det var primært skudehandelen og slægtsforbindelserne mellem Sørlandet og vestkysten af Vendsyssel, der var emnet for disse dage. Stor var spændingen, da dagen oprandt. 51 personer var tilmeldt - de kom fra Sørlandet, det meste af Danmark og en enkelt fra Sverige.

Der var kraftig storm - men bådene kom sikkert i havn, og det må vi også sige, at træffet kom. En blandet forsamling af visesangere, slægtsforskere, dykkere, lokalhistorikere og museumsfolk mødtes. Mange kontakter blev skabt. Kontakter, der stadig lever.

En af de norske deltagere journalist Tom Svennevig, Agderposten udgav siden bogen "Skavbør - historien om skutefarten over Skagerrak" med bl.a. fortællinger og fotos fra træffet.

Fisker Niels Hjermitslev, formand gennem mange år, udnævntes til foreningens første æresmedlem. Han havde bidraget med en uvurderlig indsats i arbejdet for at bevare og formidle Lønstrups historie også længe før foreningens oprettelse i 1987.

Vi gik i gang med et vidtrækkende projekt: "Folk og huse". Vort mål var/er at finde historien om hvert enkelt hus og dets beboere. Vi samler de materialer, som findes på arkivet.

Oplysninger der fulgte med dette foto af Strandvejen 55: "Bygget i 1905 af Chr. Christoffersen. Personerne: Maria Aage mig i Døren, Edith Olsen og hendes Hund + Købmanden"

Nuværende ejere har mulighed for at få kopier af materialet, ligesom vi håber, at de kan supplere med oplysninger. Fra kommunen modtog vi to registranter over byens huse.

Vester Vidstrup (Maarup sogn), der tidligere havde været "en stor by", er er nu kun 6 fiskerhytter.
(Præsteindberetning 1638)

Mads Mikkelsens gård i Lønstrup er nu så fordærvet af sandflugt, at der kun skal svares halv skat af den, og en er ikke halvt så god som den var for 40 år siden - ca.

1600 - thi hvor manden da kunne pløje og så, er nu udi hav.

(Vennebjerg Herredsting 21. marts 1642)

Købte matrikelkort anno 1809 ved matrikelstyrelsen og mikrofilm af gamle skøde- panteprotokoller på landsarkivet.

Ved hjælp af disse og arkivets avisudklip kunne vi løse gåden om fragmenter af et navnebånd, der dukkede op på Superspars gavl (Brugsen indtil 1976) i foråret 2012: "Badepensionatet"

Den nye Brugsforening

vil faa Lokaler i Ole Jørgensens Badepensionat, idet det forleden nedsatte udvalg af Chr. Linnemann har købt Ejendommen for 20.000 kr. (ND. 29/1 1919)

1999

Generalforsamling den 17. februar. Bestyrelse: Mette Marquardsen, formand - Niels Handskemager, næstformand - Anne Elise Clausen, kasserer - Mimi Fuglsang, sekretær - Mie Herluf Peteren - Ture Ols-son - Tove Marquardsen, arkivleder/PR

TM var med i arbejdsgruppen for projektet "Kystens døtre og sønner". Deltagerlandene var Norge, Sverige, Island og Danmark. Den danske del projektet skulle afvikles på Nordhøjskolen i Hirtshals. Dage med foredrag om kystkultur. Inger, Lisbeth, Helle Lauritzen og Mathilde Sørensen inviteredes til at fortælle, hvordan de 3 generationer havde oplevet at vokse op på kant med havet. Der var ekskursioner til Løkken og Lønstrup, hvor vi bl.a. drak kaffe i redningsstationen.

I anledning af middelalderåret søgte vi Hjørring Kommunes Udviklingspulje om tilskud til en middelalderfestival: "Fra nutid til middelalder". Vi fik kr. 15.000.

Der nedsattes arbejdsgruppe med repræsentanter fra nogle af byens andre foreninger. Program: Marked ved Mårup kirke: Bålbrænding af ler - Øl og mad som i middelalderen - Tinstøber, lædersmed og skomager - Snitning af træskeer - Ravslibning - Salg af mjød, uld m.v. - Den kloge kone - Pileflet - Salg af kirsebær - Æggekone - Spillemand - Middelalderdans.

I Mårup kirke: Middelalderfortælling - Fortælling om kirken - Middelaldermusik - Gregoriansk sang og tidebøn.

Vandring fra "Nutid til middelalder": Gøglere førte folk fra Egelunds Camping til bådepladsen, hvor de blev mødt af en fanfare ved redningsstationen.

3 nye sange digtet til lejligheden af Inger Lauritzen og Calle Arildsen blev afsunget ved h.h.v. Bådepladsen: "Fiskeri og redningsvæsen" - Ved Signalmasten "Naturkatastrofen og turismen" - Ved Mårup "Middelalderstedet Mårup".

Svend og Maj Larsen på henholdsvis harmonika og violin og lokale forsangere, iklædt middelaldertøj lånt af Børglum Kloster Spillene, førte an til fælles-sangen hvert sted.

En stor succes med flere hundrede deltagere

Her har bestyrelsen slæbt borde og stole ind i redningsstationen - for at holde en hyggelig afslutning efter en travl sæson, hvor det lykkedes at holde åbent 6 aftener om ugen, foruden de gange vi åbnede for foreninger m.v.

Udstillingen - som vi havde opbygget kronologisk fra istiden og op til i dag fik megen positiv respons. Genkendelsens glæde var stor for mange af de besøgende.

Fra Margrete Loerges arvinger fik vi tilladelse til at genoptrykke "Den lille by ved havet" - udgivet første gang i 100 året for naturkatastrofen 1877.

Arven efter Poul Andersen gjorde det muligt at købe kamera, video, computer og printer samt arkiveringsprogrammet ARKIBAS udviklet af SLA. Programmet kostede kr. 21.500!!

2000

Generalforsamling 23. februar. Bestyrelse: Mette Marquardsen, formand – Niels Handskemager, næstformand – Mimi Fuglsang, sekretær – Anne Elise Clausen, kasserer – Ture Olsson – Inger Bech Jensen – Tove Marquardsen, arkiv- og projektleder

Var med i et samarbejde mellem museer og arkiver i Thy og det vestlige Vendsyssel, der i april udgav bogen "Nabohandel over Skagerrak"

Det var en sjov og spændende proces at være med i. 4 år gik der fra ide til færdigt projekt, som oprindeligt skulle være en guide om kystkultur.

Vi fandt dog hurtigt ud af, at alene stoffet om skudehandelen var så omfattende, at det kunne fylde en bog.

Samtidig måtte vi erkende, at begrænsningens kunst er svær - bogen er først og fremmest en guidebog om de mange bygninger og miljøer fra de sidste 2-300 års skudehandel.

Vi har nogle få bøger tilbage - kan købes for kr. 98. I forlængelse af projektet blev der trykt foldere om skudehandelen.

Foto 1919: Lønstrup Mølle var i flere år sommerbolig for Vendsyssel Tidendes første redaktør Vilhelm Carlsen (1850-1914) og fru Caroline.

Vi støttede ansøgninger til nye vinger på Lønstrup Mølle i stedet for de gamle, som røg af ved orkanen i vinteren 1999. Det lykkedes desværre ikke at skaffe pengene, så møllen er stadig vingeløs.

Ny udstilling i redningsstationen "Hav, kyst og folk" åbnede 19. juni - 20. august. Åben hver aften undtagen lørdag. Desuden åben i efterårsferien. Mange grupper på besøg. Bestyrelsen passede udstillingen med stor hjælp fra Gregers Hjermitzlev.

Vi opfordrede fiskeriforeningen til at lade deres plancher om "Marly" indgå i vores historiske udstilling om fiskeri, i stedet for at lade det være en udstilling i udstillingen, hvilket forvirrede mange. Det ønskede de ikke.

Skriver til Miljøministeriet for at få dem til at sætte det inventar, de fjernede fra Mårup kirke i 1998, tilbage igen.

Opfordrer samtidig til at de reparerer diger m.v.

Indkøb af scanner bliver en stor hjælp ved opbygning af udstilling

Vi købte slægtsforskningsprogrammet "Winfamily". Her indtastes så vidt muligt alle oplysninger, der findes frem ved forespørgsler til arkivet, så databasen rummer efterhånden en stor Skallerup, Vennebjerg, Rubjerg og Mårup "slægtstavle".

Mikrofilmelæser købes.

Fortælle- og syng sammen aften med lokale sange fra arkivets samling. Mathilde Sørensen deltager med harmonika

Seaside Tourism

Med i kontaktgruppen omkring projektet, som var et EU-projekt (1,2 mill) om kyst- og badeturisme - et samarbejde mellem forskere, myndigheder og borgere i Nordjyllands Amt, Sverige, England og Holland. Målet var at udvikle en bæredygtig turisme i kystområderne med respekt for lokalbefolkningen, miljø, natur og kulturarv.

Projektet satte fokus på byerne Gl. Skagen, Tversted, Løkken, Blokhus, Tranum Strand, Slettestrand, Thorup-strand og Lønstrup

2001

Generalforsamling 14. februar. Bestyrelse: Mette Marquardsen, formand og kasserer - Niels Handskemager, næstformand - Mimi Fuglsang, sekretær - Helle Bloch Sørensen - Tove Marquardsen, arkiv- og projektleder

Redningsstationen

I 3 år havde vi haft udstilling i redningsstationen samtidig med, at huset blev brugt som værksted for båden "Marly", den sidste lønstrupjolle bygget på Lønstrup Bådebyggeri i 1955 til Niels Hjermitlev. Det havde ikke altid været let, men det gik.

Nu var "Marly" færdig, og det havde fra alle forhandlinger i forbindelse med overtagelsen af redningsstationen været meningen, at Marly, (ejet af et bådelag på 10 mand fra Lønstrup) skulle stå ude om sommeren. Det ville give os mulighed for at fuldende vores udstilling bl.a. med en del materiale om "Marly", som vi havde indsamlet i årenes løb.

I maj meddelte fiskeriforeningen imidlertid, at båden ikke kunne tåle at stå ude om sommeren, og bådelaget måtte tage båden ud og ind, når de havde tid og lyst.

For at komme til et kompromis foreslog vi, at båden kunne stå permanent ude eller inde i skolernes sommerferie, den tid, hvor vi plejede at have åbent hver dag.

Resten af året, kunne de tage båden ud og ind, som de ville.

Enhver, der har prøvet at opbygge en udstilling, vil forstå, at man ikke bare kan tage så stort et element ud og ind - uden at ødelægge helheden i udstillingen. Det kan sammenlignes, med at man i galleriet fjerner billederne på en væg og ikke ved, hvornår de er tilbage.

Fiskeriforeningen og bådelaget ønskede ikke at være med til at passe udstillingen ej heller en fælles indvielse af vores nye udstilling og bådelagets båd "Marly".

Vi havde fået mange positive reaktioner på vores udstilling - men også en del negative fra en gruppe i og omkring fiskeriforeningen.

At vi ønskede sand på gulvet, som en del af vort udstillingsmiljø.

Andre var utilfredse med, at netop deres ting ikke var udstillet, der blev skrevet og flyttet rundt på vores tekster osv.

Alle dette og mere til gjorde, at vi måtte sige stop og tage vores udstilling med.

Siden 1987 havde vi med glæde lavet udstilling om historien bag yderste klitrække.

Udstillinger, forskellige steder i byen, havde vi åbnet hver sommer og resten af året efter aftale.

Efter den tid har vi lavet udstillinger rundt om i byen, hvor det kunne lade sig gøre

Af Knud Lauritzen tilbydes vi det gamle strandvagt- og telefonhus. Planlægger, at det skal stå ved siden af døren til redningsstationen. Desværre blev det hugget op.

2001 blev året vi satte fokus på børn og lokalhistorie. Gennem flere år havde vi fortalt historien om livet bag yderste klitrække for børn i alle aldre.

Billedkunstner Lisbet Hvid Hermansen, havde i sommeren 2000 havde haft et billedværksted for børn, så det var oplagt at lave et samarbejde mellem de to aktiviteter. Et fortælle/billedværksted med temaet: "Fra istid til rumtid".

Penge måtte der til, og det kom der.

65.000 kr. fra bl.a. Indenrigsministeriets Landdistriktpulje, Amatørernes Kunst og Kultur Samråd og Kulturrådet for Børn, som desuden bevilgede 30.000 kr. til at formidle projektet.

I alt 65 børn deltog i at fortælle/billedværkstederne, som foregik de 2 første uger i juli og en uge i efterårsferien.

På en vandring, et par timer hver dag med blyant, blok og engangskameraer under armen fra Rubjerg gamle kirkegård til Lønstrup hørte børnene historien fra istiden til i dag.

En fortælling, som de efterfølgende omsatte i ord og billeder.

Strandfogedgården i Rubjerg, Hotel Kirkedal, Lønstrup gamle Redningsstation og Lønstrup gamle Skole var base for de kreative aktiviteter.

Vort mål med projektet var:

- ✚ at de fik øjnene op for egnens og landskabets spændende historie...
- ✚ at få børn til at fortælle.....som vikingernes i sin tid fortalte deres historier, for som Grundtvig sagde: "Kun gennem sit eget liv kan man sætte efterslægten i levende forbindelse med fortiden"
- ✚ at lokale børn skulle møde ferie børn på en anden måde

Meget er nået. Blandt andet har vi flere gange oplevet, at vi får hjælp ved vore fortælleaftener.

Alle børn fik efter projektet afslutning en bog med fotos, tegninger/billeder, vore optegnelser og de fortællinger, som de havde fortalt til båndoptageren

Borgmester Bent Brown åbner en af børnenes udstillinger i Lønstrup Gl. Biograf

Nogle af årets aktiviteter:

"Vrag og sømærker langs kysten ved Maarup" ved marinearkæolog Jan Hammer Larsen. "Fanfare i sommeraftenen." "Skybruddet og andre fortællinger" Peter Kofoed og TM. "Storm og mærsejlskuling" fortællinger i bålets skær ved TM

"Vandretur langs Lønstrup Klint fra Lønstrup til Stortorn" ved seniorforsker Stig Schack Pedersen, DGU.

I august var vi med i en japansk TV udsendelse med temaet "Vind". Vi bidrog med fortællinger om Maarup og Lønstrup og to piger fra børneprojektet sang krabbesangen på skrænten ved Nr. Lyngby.

Foranlediget af Grundtvigakademiets opfordring til at starte en landsdækkende studiekreds om Grundtvigs samfundssyn, fik vi den ide at starte en studiekreds med titlen "Grundtvig og marehalmen". Formålet var at knytte hans liv/tid sammen med den lokale historie – mange strå blev fundet og flere kan findes.

Lokale folketingsmedlemmers skrivelser hjem til foreninger, venner og familie dannede grundlag for nogle af undersøgelserne.

Peter Ulrik Frederik Schjøtt (præst i Skallerup og Vennebjerg sogne fra 1851) skrev ved N.F.S. Grundtvigs død 2. september 1872:

*Stå da op i mænd i højen Nord
stå op, i fromme kvinder
han hav os sang fra englekor
og tusinde kærminder
Ton drapakvad ved kæmpens grav
med tak for alt, hvad ja han os gav
vor gamle kirkefader*

Hunderup Luffoto 2001: Maarup Kirke

2002

Generalforsamling 12. februar. Bestyrelse: Mette Marquardsen, formand og kasserer – Per Østergaard, næstformand – Mimi Fuglsang, sekretær – Åse Sørensen - Tove Marquardsen, arkiv- og projektleder

År 2002 blev på mange måder et festligt år. Vi søsatte et nyt projekt: "Fortællingen bag yderste klitrække - Natur og kultur - fra istid til rumtid". Projektets formål var at samle byen og dens besøgende på tværs af generationer - hele året rundt - gennem den spændende historie bag yderste klitrække. Indenrigs- og Sundhedsministeriets Landdistriktspulje støttede projektet med kr. 100.000.

Overalt blomstrede fortællingen:

I klitten, på stranden, i redningsstationen, i biografen, i Lønstrup gamle skole, ved bålgyden på Strandfogedgården i Rubjerg.

Mandskoret Arion og Sygehuskoret "Piérne".

Fortælle/Billedværksteder

"I korsets og klostrets tegn" v/middelalderarkæolog Jan Simmen

Fortælling og fællessang - Tidebøn med gregoriansk sang ved sognepræst Peder Madsen og lokale sangere

"Symboler og tatoveringer" foredrag ved fhv. museumsdirektør Søren Nancke Krogh

Udstilling med dagbøger, malerier og fotos fra årets fortælle- og billedværksteder "Fra istid til rumtid" på Hjørring Bibliotek og Hjørring Seminarium.

I Mårup kirke var der dage og aftener med fortællinger fra den lokale historie kombineret med fælles-sang og koncerter, Bla. "Arion" og "Pi'erne".

Filmen "Heftig og begejstret", om mandskoret fra Berlevåg i Nordnorge, havde Danmarkspremiere i Lønstrup Cafe-Bio.

Inden det lykkedes at få filmen hertil, havde vi tæt kontakt med Berlevåg, som gerne vil knytte venskabsbånd med os.

Det viste sig bla. ved, at Berlevåg Hornmusik og Storband i juni kom på besøg. Boede på Hotel Kirke-dal i 3 dage og gav koncerter i Mårup kirke, Lønstrup og Hjørring sammen med Bagterp Blæserne, som vi havde sørget for kontakt til. Efterfølgende blev Bagterpblæserne inviteret til Ishavsfestival i Berlevåg. En tur, der blev fulgt af DR-TV og Søren Ryge med udgangspunkt fra Cafe-Bio.

Heller ikke i 2002 havde vi udstilling i redningsstationen. Igen foreslog vi fiskeriforeningen, at båden "Marly" kunne stå permanent inde, som en del af udstillingen, eller ude i skolernes sommerferie, hvor vi som sædvanlig ville lave/åbne/passe udstillingen hver dag. Det blev igen afvist.

I stedet havde de bedt en alternativ gruppe lave og passe udstilling i huset, hvilket gav os en del problemer. Vi hverken kunne /kan lægge navn til udstillingens indhold eller udstillingsmetoder, jf. vores medlemskaber af LANA og SLA.

Institutionen Lønstrup gamle Redningsstation kan ikke indsamle arkivalier.

Men ikke alt var negativt i forbindelse med redningsstationen – i 150 året (1852) for redningsvæsenets oprettelse i Lønstrup.

Vi søgte amtets pulje "Kulturspor" til renovering af ydervæggene - fik 100.000 kr.

En ansøgning blev ligeledes sendt til Hjørring kommunes bygningsforbedringsudvalg, og her fik vi et rente- og afdragsfrit lån på kr. 138.000, som gjorde det muligt at gå i gang med en tiltrængt renovering af ydervæggene.

Murerfirmaet Otto Abrahamsen udførte arbejdet. Væggene blev fuget efter gamle forskrifter og repareret med håndstrøgne sten fra Sindal Teglværk.

Efterårsferien 2002 gik nogle børn i gang med at lave fim om Lønstrup.

Professionelt udstyr låntes på Nordjyllands Mediecenter.

Mediestuderende på Aalborg Universitet Jakob Østergaard Jensen var tovholder for projektet, der afsluttedes med at børnene var ude på mediecentret for at klippe filmen, så den kunne vises i Lønstrup Cafe-Bio.

Vi fik mange spændende afleveringer bl.a. albums med fotos optaget af den kendte geolog Axel Jessen, som har forsket i og udgivet bøger om Lønstrup Klint.

Bla. to fotos fra 1895, som ses på næste side.

Sømærket der blev erstattet af Rubjerg Fyr i 1900.

Udsigt over midtbyen - i baggrunden til venstre ses Segelckes pakhus - i midten skudehandlergården med den karakteriske gavl og mejeriet. Til højre ses den firkantede stubmølle, som brændte omkring samme tid. Lige over ses den nuværende mølle.

Ikke alt var positivt indenfor den store arkiververden. SLA (Sammenslutningen af Lokalarkiver) foreslog en stor kontingentforhøjelse i 2003, alternativ til dette var et medlemskab uden stemmeret. Desuden ønskede de at alle arkiver skulle have åbent mindst en gang ugentligt. Begge forslag blev nedstemt ved generalforsamlingen, hvor arkiver fra hele landet mødte talstærkt frem.

Resultat blev et krav om mindst en månedlig åbningstid og en mindre kontingentforhøjelse, som de fleste kunne klare.

De frivillige arkiver, har som alle andre arkiver i SLA en offentlig annonceret åbningstid, som er et af kravene for at være med, og i øvrigt åbner de efter aftale, for de, der ikke har mulighed for at komme i den annoncerede åbningstid.

I 2006 brød nogle af de største arkiver ud af SLA og stiftede Organisationen Danske Arkiver (ODA)

Hvert 25 år har man mindet naturkatastrofen den 11. august 1877. Vi havde i den forbindelse tænkt at lave et udendørs totalteater. Af tidsmæssige grunde måtte vi opgive det. Men fest blev der alligevel. Petra, Mads og Mille, alle ni år, som havde deltaget i nogle af vore fortælle/billedværksteder fortalte flot om naturkatastrofen for 150-200 mennesker på en vandring fra Lønstrup gamle Skole til Signalmasten. Undervejs trådte folkedansere dansen på kompasrosen. Vi havde opfordret folk til at klæde sig ud i gammelt tøj/badetøj.

Bedste udklædninger blev præmieret med bogen "Tilbage til turismens rødder". Vinderne blev Knud Hjermitslev og hans kammerat en gammel søulk Bjarne Simonsen, der her ses sammen med Petra, Mads og Mille foran Lønstrup Gl. Skole. "Duo"- Niels Schultz Hansen og Steffen Kühl - afrundede dagen med koncert i Maarup kirke.

I september var vi til evalueringsmøde i Kulturministeriet "Kulturrådet for børn".

Erfaringerne fra vore projekter skulle være med til at danne model for oprettelse af "Kulturferieskoler" over hele landet som en parallel til fodboldskoler. Efterfølgende modtog vi penge til at arrangere fortælle/billedværksted i efterårsferien.

Desuden modtog vi kr. 30.000 til at formidle vores projekt – evt. lave en børnebog om Lønstrup med børnenes tegninger/fotos/fortællinger

"Seaside Tourism"

Som et af resultaterne af projektet som vi havde deltaget i siden 1999 udkom i juni måned "Tilbage til turismens rødder".

Bogen, hvortil vi havde leveret fotos og historisk materiale om Lønstrup, var en flot illustreret historisk beskrivelse af kyst- og badeturismen.

Vi solgte den og tilhørende postkort gennem Købmandsgården og Sparekassen Vendsyssel.

2003

Generalforsamling 12. februar. Bestyrelse: Mette Marquardsen, formand og kasserer – Per Østergaard, næstformand – Mimi Fuglsang, sekretær – Tove Marquardsen, arkiv- og projektleder.

De fremmødte – 20 pers. - ved generalforsamlingen udfærdigede og underskrev et brev til Lønstrup Fiskeriforening med følgende ordlyd:

"Vi opfordrer fiskeriforeningen til at lade "Marly" stå permanent ude eller inde i skolernes sommerferie, så lokalhistorisk forening kan lave udstilling".

Vi fik følgende svar: "Bådelauget skal have båden ud 4- 5 gange i skoleferien, når der er "magsvej".

Med støtte fra SPAR Nord og Sparekassen Vendsyssel købte vi et gammelt badehus af Kirsten Wilhjelm. Huset der er bygget af snedkermester Søren Pedersen, placeredes efter kommunens anvisning og lokalplan ved redningsstationens østgavl.

Bygningskulturens Dage 2003 "Bygninger ved vandet"

Vandretur gennem byen med fortælling om:

"Bygningsbevaring" ved murermester Kjeld Pedersen.

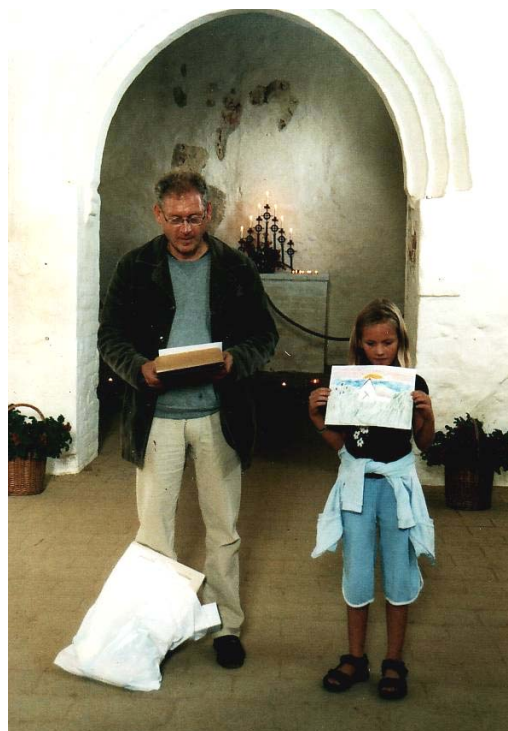

"Husenes betydning for lokalbefolkning, badegæster og de søfarende" ved TM.

I Mårup Kirke: "Kystkulturen huse" ved museumsdirektør Michael Ax, Skagen By- og Egnsmuseum.

Koncert ved sygehuskoret Pi'erne. Afsløring af tegnekonkurrencen - med samme tema - for børn.

Dagen var lavet i samarbejde med Foreningen af Bygnings- og Landsskabskultur og støttet af Kulturarvsstyrelsen og Hjørring kommune.

Sjove fortolkninger af kystens huse blev vist i Mårup kirke. Nogle havde lavet Lønstrup Mølle om til en kaffemølle, en havde tegnet sin bedstes pandekagehus og her overrækker kulturkonsulent Steen Poulsen præmie for et flot male-ri af Mårup kirke

Projektet "Fortællingen bag yderste klitrække – fra istid til rumtid", som vi søsatte i 2002 levede videre på bedste vis.

På jagt i fortidens spor på afblæsningsfladerne i Lønstrup Klint

Vi tager initiativ til at oprette en vikingegruppe for børn - ugentlige møder. Fællestur for børn med familier til vikingespillene på Fyrkat

Fortælleaftener i Mårup kirke og i klitten ved Rubjerg fik igen mange deltagere. Strandfogedgården i Rubjerg var også dette år udgangspunkt for uge og enkeltdage med børn og lokalhistorie.

2004

Generalforsamling 31. marts. Bestyrelse: Mette Marquardsen, formand og kasserer – Per Østergaard, næstformand – Mimi Fuglsang, sekretær – Åse Sørensen – Tove Marquardsen, arkivleder- og projektleder

Collage-Workshop med forfatter og tekstildesigner Britt Sallingboe i Lønstrup gamle Biograf for børn og voksne med interesse for kreativ udfoldelse og ønsket om at kunne anvende computeren til arbejde med billedredigering, grafik, billedkunst, plakat- og collagefremstilling.

Børnene lavede desuden en film om efterårsferie i Lønstrup anno 2004, interviewede folk på gaden og i butikkerne.

Ugen sluttede med fællesspisning for børn og voksne og premiere på ugens filmoptagelser og på filmen fra "Fra istid til rumtid" optaget af Christina, Mads, Mille og Ane.

Del af projekt "Digitale briller" - støttet af Amatørernes Kunst og Kultur Samråd (AKKS) Kulturministeriet med kr. 40.000, Hjørring Kommunes Arrangementspulje samt Indenrigs- og Sundhedsministeriet Landdistriktspulje

I forbindelse en ansøgning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde vi søgt om penge til at lave et skrivestue på den gamle skole.

Kommunens IT-afdeling var os behjælpelig med nogle af deres brugte computere, idet vi kun havde råd til at købe en computer med tilhørende scanner, printer og programmer samt betale for trækning af kabler og opsætning af stik til to computere.

I november 2004 kom det meste af inventaret, bænke og degnestol endelig tilbage i Maarup kirke. Nationalmuseet havde stillede sig velvillig over for at og det resterende, prædikestol og alterbord kunne komme tilbage til kirken endnu en gang. En tilbagesætning vil koste ca. 100.000 kr. Foreningen Maarup kirkes Venner havde i den forbindelse søgt menighedsråd og provsti om frigivelse af en arv til kirken.

Maarup Menighedsråd deponerede en del af deres arkivalier.

2005

Generalforsamling 31. marts. Bestyrelse: Per Østergaard, formand – Pernille Marryat, næstformand – Mimi Fuglsang, sekretær – Åse Sørensen – Tove Marquardsen, kasserer, arkiv- og projektleder

2005 blev et meget aktivt. Nye projekter så dagens lys. Sjove kontakter over vandet blev genopfrisket.

"Forlaget Lønstrup" og "Den lille by ved havet"

Det blev året, hvor vi stiftede vort eget forlag "Lønstrup". Den første udgivelse blev et genoptryk af "Den lille by ved havet", skrevet af Margrethe Loerges i forbindelse med 100-års jubilæet for Naturkatastrofen i 1977.

Bogen, der blev præsenteret ved en mindehøjtidelighed i Mårup kirke Påskedag, kan købes ved Super-spar og Betty Mogensens Boghandel, samt ved henvendelse til foreningen. Pris kr. 148

Spøgelsespræsten og skudehandleren

3. august på samme dato, som H.C. Andersen i 1859 lå ude i klitten ved Rubjerg gamle kirkegård og lod vinden blæse over sig, udgav vi bogen "Spøgelsespræsten og skudehandleren"

Onsdag 3. Varm Luft, kold Blæst. Vi kjørte efter Frokost ud til Rubjerg Klitter, Vognen holdt ved et Bondehuus, vi gik over Marken ind i Tjørne, der voxte med grønne Bær, som blive gule, det var en heel Filtring at komme igjennem, nogle Klitter vare med Leerjord eller Mergel, de dannede Kliner, som ved Bovbjerg, andre vare næsten det nøgne hvide Sand, Vinden tog fat et Sted og Sandet stod i Veiret, saa at jeg troede at det var Røg. Søen susede. Vi laae paa Klitterne. Saa en flygtende Hare da vi kom. Ingen Smaasteen fandtes. Rubjerg Kirke laae eensom under Klitterne.

Bogen blev præsenteret og taget under kærlig behandling af skuespiller Hans Holtegaard ved en ceremoni i Mårup kirke, hvor der også var fællessang med H.C. Andersen sange, sang ved klitfoged Bent Pedersen og savspil ved Søren Weibel Pedersen.

Bogen er en kulturhistorisk skildring – håndskrevet i 1921 af lokalhistorikeren Severin Sortfeldt – og renskrevet efter bedste evne af os.

Handlingen bygger på begivenheder og retssager fra 1705 om dem kontroversielle præst Poul Friis også kaldet Poul Fryd og skudehandleren Anders Sand fra Skallerup.

Bogen, der er flot illustreret af gymnasieelev Lars Østergaard, Lønstrup, var en del af projektet "Kystens malere, digtere og komponister – de kendte og ukendte – amatører og professionelle".

Bogen kan købes ved Superspar og Betty Mogensens Boghandel samt ved henvendelse til foreningen.

Pris kr. 75.

Formålet med projektet, hvortil vi i 2005 fik 140.000 kr. fra Indenrigs- og sundhedsministeriet var:

"at samle kystens beboere og besøgende gennem musiske aktiviteter, der kan være med til at skabe netværker på tværs af alle grænser, være med til at sætte projekter i gang og styrke fællesskabet i nogle kystsamfund i stadig bevægelse".

Aktiviteterne skulle være en kombination af udstillinger, billed- og skriveværksteder, oplæsning, sang-aftener m.v.

Afholdte arrangementer i 2005, hvor nogle af vore samarbejdspartnere var museer og arkiver langs kysten i Løkken-Vrå, Hirtshals og Hjørring kommune:

Aftener med nordiske og kystnære sange med Liv, Maj, Lilian og Svend.

Malekurser i Rubjerg, Lønstrup og Hirtshals med Pernille Marryat og Poul Andersen.

En aften om Holger Drachmann, som besøgte Lønstrup første gang i 1870 – inden han kom til Skagen – og igen lige efter naturkatastrofen den 11. august 1877. Det kom der "En uromantisk novelle" ud af. Novellen blev bragt som føljeton i ugebladet "Ude og hjemme" i 1878. Den handler om katastrofen og en sommerflirt mellem en kunstmaler og en kvindelig badegæst.

Trubaduren Kurt Kaas fra Drachmanns Hus førte med sin visesang og guitarspil os gennem en spændende livshistorie.

Visesangeren Jan Engervik fra Lindesness kom sammen med trekkspilleren Johan Egdetveit fra Stavan-ger og gavede en forrygende aften med nordiske viser med tilknytning til hav og kystliv.

En udstilling "Storm P. som fotograf i al fortrolighed" blev det også til. Han og konen "Mads" var flere gange på besøg hos Sylvester Hvid bl.a. i 1919 sammen med tidligere justitsminister P.A. Alberti.

Hos Storm P. Museet købte vi kopier af Lønstrup og Løkken fotos, som blev udstillet på Løkken bibliotek og i Lønstrup Cafe-Bio. Siden har vi fået en meget flot strandkysset syet af "Mads" til Ingeborg Christensen (Professorindens hus)

Også i 2005 deltog vi i Landdistrikternes Uge. På Strandfogedgården i Rubjerg arrangerede vi sammen med Foreningen NORDEN Hjørring Hirtshals Sindal Løkken/Vrå og Vendsyssel Historiske Museum en uge med aktiviteter for hele familien. På sporet af vikingerne med fortællinger, filtning, tegning og maling med inspiration fra området ved Strandfogedgården og Rubjerg gamle kirkegård

Den landsdækkende Historiens Dag 22. maj skulle være en oplevelse for hele familien, Vi sammensatte derfor et program, med aktiviteter fem forskellige steder i og omkring Lønstrup. Gregers Hjermitslev stod ved redningsstationen og fortalte om fiskeri og redningsvæsen. Bjarne Simonsen - flot klædt til lejligheden - stod ved Marinella og fortalte om skudehandlen og naturkatastrofen.

Svenning Christensen åbnede Vennebjerg Mølle og fortalte om fortalte om den og Johs. Hoffmeister. Strandfogeden Henrik Jensen fortalte om badehuse-

ne og jobbet med opsyn ved stranden. TM fortalte ved Mårup om kirken og The Crescent forlis. Alle steder havde vi placeret staffelier, et stort lærred og malegrej, så der kunne laves et fællesmaleri. Det blev en meget vellykket dag.

I forbindelse med anlæggelse af handicapsti fra Strandfogedgården til Rubjerg Gl. Kirkegård ville man bl.a. lukke parkerings/vigepladsen ved kirkegården. I stedet skulle besøgende parkere ved Strandfogedgården.

Vi lavede en indsigelse til Naturklagenævnet og det endte med, at det stadig er muligt at parkere ved kirkegården - den eneste ændring var at indkørslen blev ensrettet.

2006

Generalforsamling 29. marts. Bestyrelse: Pernille Marryat, formand – Johnny Maarup Andersen, næstformand - Mimi Fuglsang, sekretær - Åse Sørensen – Tove Marquardsen, kasserer, arkiv- og projektleder

Foreningen blev medlem af Landsbyrådet Skallerup-Vennebjerg-Lønstrup (i 2009 døbt Havtornens Rige (www.havtornensrige.dk)).

Landsbyrådet der blev oprettet i 2006 har til formål, at varetage lokalsamfundets behov for fælles repræsentation udadtil, herunder at være høringsorgan for

de kommunale myndigheder, at skabe et forum for kontakt, koordination og samarbejde mellem lokalsamfundets foreninger, institutioner og virksomheder, at arbejde for gode rammer for lokalsamfundets liv og vækst.

Rådet er repræsenteret i Hjørring Kommunes Landsbyforum.

Temaet for Historiens Dag 2006 var "Børns leg gennem tiden"

Vi valgte at lave en dag med overskriften "Mon vikingebørnene legede og hvad legede de?"

Det blev en dag med bueskydning, mad og ler på bål og meget andet

Ekskursion "Naturens formsprog" ved seniorforsker Stig Schack Pedersen

Ved kommunesammenlægningen ændredes strukturen for de lokalhistoriske samråd i Hjørring - Hirtshals - Sindal - Løkken/Vrå kommuner.

De fire lokale samråd fortsattes i den form de havde, imens der arbejdes hen mod, at der er max. 4 foreningsdrevne arkiver i hvert lokalområde.

Hvert lokale samråd udpegede 2 repræsentanter til

Lokalhistorisk Samråd for Hjørring Kommune

På et årligt fællesmøde for alle medlemmer inden udgangen af april måned: Præsenteres et samrådsudvalg - 2 fra hvert af de lokalhistoriske samråd.

Gruppen organiserer sig efterfølgende med formand og referent. Gruppen afholder møder efter behov, dog mindst 2 gange årligt. Medlemmerne referer til deres bagland. Vendsyssel Historiske Museum/Arkiv kan deltage i møder - uden stemmeret – med faglig sparring o.lign.

Samrådsudvalgets opgave er at arbejde for bedst mulige betingelser for medlemmerne

At være forhandlingspart overfor kommunen vedrørende lokaler, økonomiske forhold samt andre forhold af fælles interesse for de lokalhistoriske arkiver i Hjørring Kommune

Samrådsudvalget arrangerer fællesmøder for alle medlemmer efter behov og ønsker fra arkiverne Samrådsudvalget afholder et årligt møde med kulturudvalgsformand og forvaltningschef

Der vælges en repræsentant samt en suppleant til Vendsyssel Historiske Museums bestyrelse – for den kommunale valgperiode - efter indstilling fra de fire samråd

Strukturen er vedtaget på et fællesmøde mellem arkiverne 6. marts 2007 (rev. 2008 og 2009). På samme møde blev Tove Marquardsen, Lokalhistorisk Forening for Lønstrup og Omegn valgt som repræsentant til Vendsyssel Historiske Museums bestyrelse.

Nørgård i Rubjerg før 1918

2007

Generalforsamling 22. marts. Bestyrelse: Pernille Marryat, formand - Mimi Fuglsang, sekretær – Åse Sørensen - Gregers Hjerimitslev - Tove Marquardsen, kasserer, arkiv- og projektleder

Stod også i projekternes/formidlingens tegn. Som sædvanlig havde vi dage for hele familien og fortælle/billedværksteder for børn på Strandfogedgården i Rubjerg.

I marts var vi med til at markerede overgangen til den ny storkommune. Vi deltog i Hjørring festuger, hvis formål var at sætte fokus på eksisterende kulturelle tilbud, styrke det kulturelle samarbejde i storkommunen, profilere Ny Hjørring udadtil og indadtil, have det sjovt sammen og finde ud af, hvad vi til sammen formåede.

Projektet løb over fem uger i marts/april 2007. I de første fire uger afholdtes der på skift en festuge i hver af de "gamle" kommuner.

Vi bidrog med kulturtilbud i Lønstrup Cafe-Bio: Åbent tegne- og maleværksted, kunstmaleri, lokale film, billedshow fra projektet "Kystens digtere, malere og komponister".

Medlemmer af Slagbule/Vendsyssel Arkæologiske Forening viste fund og sidst men ikke mindst var der koncert med Lønstrup Symfoniorkester, her fotograferet på en af deres faste øvedage på Lønstrup gamle Skole. (I dag har gruppen over 30 medlemmer, der øver på Lønstrup gamle Skole hver fredag)

Årets tema for Historiens dag var: "Børn i industrihistorien". Det inspirerede os til en dag, hvor overskriften var: "Fisk, fiskere, fiskeri, fiskeindustri/export".

Gregers Hjerimitslev fortalte om dagligdagen for et barn i en fiskerfamilie i Lønstrup.

I vort lille badehus ved redningsstationen kunne man se billeder fra en tid, hvor det var erhvervsfiskere der landede deres fangst på bådepladsen. Der var mulighed for at smage på tørrede rødspætter, binde garn, fange krabber, med en fiskestang der bestod af kloen fra en krabbe, en snor og lidt blåmusling som madding. Det blev en fornøjelig dag, hvor folk i alle aldre kravlede rundt på kystsikringen med "fiskestængerne". Der blev fanget en del krabber.

Desværre var Mehls Fiskeeksport, som ses på billedet fra 1969 lukket, så ved aftenstid måtte vi slippe krabberne fri i deres rette element.

Den 11. august markerede vi 130-årsdagen for Naturkatastrofen.

En gammel søulk Bjarne Simonsen fortalte og medlemmer af Lønstrups Symfoniorkestret spillede.

På initiativ af to unge fra Lønstrup Maria-Elena Hansen og Bettina Imhof dannede flere hundrede samme dag "levende kystsikring" på stranden ved Mårup kirke.

*Foto Henning Christensen 20 december 2006:
Voldsomt skred ud for Mårup kirke.*

Nogle måneder efter, da det blev muligt at vandre hen over jorddyngerne mødte vi bl.a. dette kranie og mange andre knogler.

Vi samlede resterne i nogle poser og afleverede dem til graveren ved Lønstrup kirke, som sørgede for, at de blev "genbegravet i den fællesgrav, der er på kirkegården.

Året bød også på et "hav" af forespørgsler, fortællinger ude i landet. Bl.a. havde Tisvilde Lokalråd inviteret os til at indlede et debatemøde: "Hvordan ønsker vi Tisvilde skal udvikle sig?".

Emnerne var: skole, næringslivets sammensætning, institutioner, foreninger, boliger, byens forskønnelse og reelle, muligheder for nærdemokrati.

Tisvilde minder på mange måder om Lønstrup, derfor var det spændende at kunne formidle vores historie fra skudehandelsby til fiskerby til turistby i den ende af landet.

2008

Generalforsamling 25. marts. Bestyrelsen: Pernille Marryat, formand – Johnny Maarup Sørensen, næstformand - Mimi Fuglsang, sekretær - Åse Sørensen – Tove Marquardsen, kasserer og arkiv/projektleder

Også i 2008 har der været mange afleveringer, forespørgsler, fortælle timer, foredrag m.v.

Årets fortælle- billedværksted for børn, denne gang med titlen "Kunst, kulør, klint, kreative vikinger" foregik som sædvanlig på Strandfogedgården, Vendsyssel Historiske Museums udstillingssted i Rubjerg. For første gang blev projektet lavet i samarbejde med "Den musiske Skole" i Hjørring.

2008 blev året hvor Miljøministeriet besluttede, at en gradvis nedtagning af Mårup kirke skulle gå i gang.

Flere tusinde tog afsked med kirken søndag den 31. august, hvor dagen markeredes med fortællinger fra Mårup kirkes dagbog, fælles- og korsang ved sygehuskoret Pi'rne, oplæsning af "Dage der forsvinder....et nyt kapitel".

Gregoriansk sang og tidebøn ved sognepræst Peder Madsen og lokalt kor slukkede og lukkede kirken.

Næste dag blev området afspærret og håndværkerne samt Nationalmuseets arkæologer gik i aktion.

Inden nedtagningen fik vi lavet en omfattende fotodokumentation af kirken og kirkegården, en dokumentation som vi fortsatte under hele nedtagningen, som vakte stor opsigt i både og ind- og udland og gav mange spændende og uventede oplysninger om kirken og kirkebyggeri generelt.

Der blev fundet rester af kalkmalerier, som kan dateres til begyndelsen af 1500-tallet.

En velbevaret egetræsoverligger fra kirkens norddør har dateret kirkens opførelse til 1200-1204. En tilmuret dør mod øst er efter al sandsynlighed udgang til et apsis. Der er fundet mursten med "graffiti": et skib, et kors, flere navne og årstal.

Egnens smukke og uerstattelig kulturarv havde, ifølge middelalderarkæolog Thomas Bertelsen, i løbet af efteråret 2008 ændret status fra forblæst vestjysk landsbykirke til både at være en fornem romansk teglstensbygning og en ruin. En gruppe med udgangspunkt i Lønstrup Turistforening ønsker at genopføre kirken. Skov- og Naturstyrelsen har givet tilladelse til at de kan få alle bygningsdelene, når hele kirken er pillet ned, hvilket forventes indenfor 6-9 år. Indtil da opbevares de nedtagne bygningsdele på en af Hjørring kommunes materielgårde.

Natten mellem 5. og 6. december 1808 forliste den engelske fregat "The Crescent" ud for Mårup kirke. Vraget ligger stadig mellem revlerne ud for kirken. Kystnedbrydningen har taget graven. Ankeret og mindestenen fra "The Crescent" er på kirkegården. Historien og myterne lever. Mange har beskæftiget sig med forliset, og vi havde valgt at markere 200-årsdagen ved at invitere tre, der på hver deres måde har arbejdet med den spændende historie:

Marinearkæolog og museumsinspektør Jan Hammer Larsen om de marinearkæologiske undersøgelser og Cand. mag. Ingrid Nielsen om sin forskning i de danske og engelske arkiver for at kortlægge det dramatiske forlis. Desuden havde vi inviteret middelalderarkæolog

Thomas Bertelsen fra Nationalmuseet til at fortælle om dokumentationen af Mårup kirke. Det blev en spændende dag i Lønstrup Cafe-Bio, med fuldt hus til alle foredrag.

2009

General forsamling 25. marts. Bestyrelse: Pernille Marryat, formand – Johnni Maarup Andersen, næstformand – Mimi Fuglsang, sekretær - Åse Sørensen – Tove Maruardsen, kasserer, arkiv- og projektleder

Igen et år med mange afleveringer, endnu flere forespørgsler, fortælle timer, foredrag, fortælle- billedværksted m.v.

I 2009 fik vi gratis kommunelicens til ARKIBAS4, et landsdækkende arkivsystem, som vi har haft og betalt dyre licenser til i flere år.

Det blev også året, hvor vi kom på nettet med hjemmesiden www.havkystfolk.dk. En side, som har været med til at øge mængden af forespørgsler. En side på Facebook er ligeledes oprettet.

Landsbyrådet Havtornen Rige besluttede at skabe fokus på områdets mange natur- og kulturhistoriske værdier ved at arrangere en Havtornefestival den anden uge i september, hvor bærene står fuldmodne og lyser op i landskabet. Det blev en stor succes med mange aktiviteter bl.a.. "Gå amok i havtornekraattet" for børn, lokalhistorisk fortælleaften på skolen, koncert, foto- og madkonkurrencer med havtorn som tema.

Ugen sluttede med spejdernes høstmarked, hvor vinderne af konkurrencerne blev afsløret. Resultatet var nye spændende opskrifter med havtorn og en fin fotodokumentation af området.

Nationalmuseets arkæologer var igen på feltarbejde ved Mårup kirke.

Denne gang gjaldt det undersøgelse af tårnfundamentet og apsis.

Nye oplysninger kom for dagen. Der var flere begravelser under gulvet, som viste sig at have ligget ca. 70 cm over gulvet i skibet.

Ankeret fra The Crescent og mindestenene kom i november tilbage til kirkegården.

Fredningsnævnet havde givet tilladelse til en placering øst for kirken.

Murermester Keld Pedersen og et kranfirma stod for den ikke helt lette opgave

2010

Generalforsamling 25. marts. Bestyrelse: Pernille Marryat, formand – Mimi Fuglsang, sekretær, Åse Sørensen, Johnny Maarup Andersen, næstformand – Tove Marquardsen, og kasserer arkiv- og projektleder

Et begivenhedsrigt år for vores område.

Hjørring kommunes ny skolestruktur fik den konsekvens, at byrådet i november besluttede, at en af de landsbyskoler, der skulle lukke med udgangen af skoleåret 2010/11, var Skallerup Skole!!

30. juni 2010. De grønne trøjer fra Skallerup var meget synlige i kampen mod skolelukningerne. Her foran Hjørring gamle Rådhus, hvor børn, forældre, bedsteforældre m.fl. prøver at få borgmester Arne Boelt til at skifte mening.

Trods en massiv indsats fra alle beboere, store som små, i form af breve med økonomiske beregninger, analyser, børnetegninger m.v. til politikerne, møder med dem og fredelige demonstrationer foran Rådhuset i Hjørring stod de fast på beslutningen. Indsatsen blev efterfølgende koncentreret om at stifte Friskolen Skallerup. En friskole, som skulle se dagens lys, når Skallerup Skole lukkede efter at have fejret sit 50-års jubilæum i maj 2011.

I forbindelse med jubilæet på Skallerup Skole gik en gruppe i gang med en omfattende indsamling af skole- og konfirmationsfotos.

Fotos, som blev brugt til en udstilling på jubilæumsdagen og en bog om Skallerup Skole nu er endt i vores arkiv, hvor indsamlingen fortsætter.

Vennebjerg Mølle, der i 2011 ville fylde 150 år havde i lang tid set miserabel ud. En gruppe med udgangspunkt i Landsbyrådet Havtornens Rige, besluttede at gøre en indsats for at møllen til at køre igen. Fondsbestyrelsen blev udvidet med bl.a. medlemmer fra landsbyrådet - vi er repræsenteret i styrelsen.

Der blev taget kontakt til møllebygger Erik Andresen, Vodskov. En renovering med nye vinger osv. blev budgetteret til ca. 575.000. Ansøgninger blev sendt til fonde, kommune m.v.

I 2010 var der tilsagn fra LAG Vendyssel og Sparekassen Vendyssel på i alt kr. 150.000. Det gav håb om, at vingerne vil snurre lystigt i efteråret 2011.

Mindestenen ved Bækslugten

I 1927 - på 50 årsdagen for naturkatastrofen rejsten stenen med denne tekst:

*Til minde om naturkatastrofen
som 11. august 1877
overgik Lønstrup
sattes denne sten paa
50 aars dagen*

Hvor den blev placeret den gang, var der stor tvivl om i 1977, da turistforeningen kørte stenen væk, for at få en ekstra forklarende tekst på stenen.

I Borgerforeningen mente man at have fastslået, at mindestenen, først stod længere tilbage ved slugten, men at borgerforeningen i 1936-37 tog initiativet til at finde den nuværende plads og få den flyttet der til. Stenen tilhører ikke nogen af foreningerne, men Borgerforeningen mente, at Turistforeningen burde have spurgt dem før de iværksatte projektet. Der blev en meget voldsom avisdebat mellem Turistforening, Borgerforening og Margrethe Loerges, som på opfordring fra turistforeningen havde skrevet den forklarende tekst efter aftale med Turistforeningen.

Arbejdet blev stillet i bero, men nogle dage efter meddelte Turistforeningen, at det blev, som de havde besluttet, og den 11. august på 100 års dagen stod stenen på sin plads, nu med det vers, som striden bl.a. havde drejet sig om:

*Et skybrud gik over by og strand
dannede kløften i bakkernes sand
Et fiskerleje blev badeby
Stor natur gav den siden ry*

I mange år var det kun teksten fra 1927, der blev malet op. Vi har set utallige turister stå og lade fingrene glide hen over stenen for at gætte sig til teksten.

Det besluttede vi at gøre noget ved. Dorthe Olesen og TM købte stenmaling hos stenhuggeren og en meget tidlig juni morgen blev det usynlige synligt igen.

I december 2008 kunne vi i Nordjyske læse, at fiskeriforeningen havde søgt om penge til nyt tag. Vi kendte intet til projektet - det havde ikke været behandlet hverken i repræsentantskab eller forretningsudvalg!

Det var fuldstændig uacceptabelt da vi er fælles om huset og dermed også økonomisk ansvarlige. Generalforsamlingerne i lokalhistorisk forening 2009 og 2010 blev meget turbulente. Medlemmer fra turistforening og fiskeriforeningens bestyrelser mødte op for at bøje vedtægter, forretningsorden m.v. Med hjælp fra advokat, ministeriet (Fødevareerhverv), bisiddere og redningsstationens vedtægter lykkedes det til sidst at få formalia i orden. Så kunne vi gå i gang at beskrive et *fælles* projekt og søge fonde m.v..

Den omfattende renovering af redningsstationen, der er bygget i 1936, gik i gang i 2010. Ansøgninger til Fiskeri LAG Nord, Sparekassen Vendsyssel, Inge og Asker Larsens Fond, Forsikringsselskabet Vendsyssel indbragte kr. 335.000 til udskiftning af tag, opsætning af ny trappe. Derudover indkom der kr. 180.000 som nu skal bruges til indvendig renovering og reparation af ydervægge samt forskønnelse af pladsen udenfor.

I 2011 øjnede vi en chance for et nyt udstillingssted, idet ejerne af den røde garage på Strandvejen var villige til at lade os låne huset til udstillinger i sommermånederne.

Garagen trængte til en større reparation min. kr. 50.000. Desværre lykkedes det ikke at skaffe pengene i denne omgang.

Som sædvanlig havde vi mange forespørgsler fra ind- og udland, fortælle timer både lokalt og ude i landet. Vi deltog i kurser om registrering i ARKIBAS. Lokalhistorisk Samråd, der dækker 19 arkiver, havde søgt kommunen om penge til at lave lokale kurser. (I 2011, 2012 og 2013 er der bevilget kr. 30.000)

2011

Generalforsamling 30. marts. Bestyrelse: Pernille Marryat, formand – Mimi Fuglsang, sekretær, Åse Sørensen, Johnny Maarup Andersen, næstformand - Tove Marquardsen, kasserer, arkiv- og projektleder

2011 blev også et begivenhedsrigt år. Skallerup Skole lukkede. Anstrengelserne for at stifte Friskolen Skallerup bar frugt.

Det lykkedes at leje lokaler på den gamle skole, hvor Børnehuset – vuggestue og børnehave holder til. Der samarbejdes tæt med Lørslev Friskole til fælles glæde for elever og lærere.

Vingerne snurrer og der males mel på Vennebjerg Mølle igen. Det og møllens 150 års dag blev den 23.oktober 2011 fejret sammen med flere hundrede interesserede. Formanden for møllefonden Svenning Christensen tog en tur rundt med vingerne, som man skal, for at kalde sig møller.

Første etape - nyt tag og ny trappe- af en omfattende renovering af Lønstrup gamle Redningsstation og husets 75 års dag blev fejret med reception den 12. november 2011.

Formand for redningsstationen Pernille Marryat holdt talen, der tog udgangspunkt i talen fra husets indvielse i 1936

Menuen var den samme, som redningsfolkene fik, når de havde haft øvelse, og båden var rengjort, nemlig øl og wienerbrød.

I 2011 blev vestgavl samt nogle meter af nord og sydvæg på Mårup kirke nedtaget. I den forbindelse fandt man strå og trækul i mørtlen, som nu er analyseret på Moesgaard. Ud fra de foreløbige undersøgelser, må det antages, at der opførelsestidspunktet 1202-04 har været rugmarker og løvskov i form af bøg, birk, elletræ, pil og eg i nærheden. Det er hensigten at overgive stråene til Nordisk Genbank for at undersøge, om der skulle være genmateriale bevareret.

September 2011: Middelalderarkæolog Thomas Bertelsen, Nationalmuseet, studerer mørtlen

"Leveby 2011" – var et kommunalt projekt, støttet af landdisriktsmidler, som skulle sætte fokus på og sætte aktivi teter i gang i Tversted, Astrup og Lønstrup.

I Landsbyrådet Havtornens Rige, som vi er en del af, fik vi i forbindelse med projektet kr. 30.000 til aktivi teter.

Et af dem blev "Babettes Gæstebud" i Lønstrup Cafe-Bio.

Inden filmen, hvor nogle af scenerne er optaget i og ved Mårup kirke 1986, var der fortælling ved en lokal statist, Tom Harpsø, og TM fortalte om Gabriels Axels 11 års kamp for at få nogen til at tro på ideen. Under gæstebuddet, hvor maden var lavet efter de originale opskrifter fra filmen, holdt sognepræst Peder Madsen en bordtale om de religiøse aspekter i filmen. Der var udsolgt til arrangementet – 60 prs. – og venteliste. En stor succes, som vi har fået flere opfordringer til at gentage.

Formidlingen af den lokale historie havde vi udvidet til at omfatte en historisk geocaching. 4 poster er udlagt. En ved Skallerup kirke, en ved Signalmasten, en ved Bækslugten og en ved Vennebjerg Mølle. På www.geocaching.com findes koordinaterne, og den til cachen hørende historie.

Det har været en stor succes.

Folk fra hele verden planlægger ferier for at søge efter caches.

380 har i løbet af året besøgt Faresignalstationen og skrevet kommentarer på den internationale hjemmeside. www.geocaching.com.

I forbindelse med julen, efterårsferie og Havtorne-festivalen lavede vi desuden en lokal geocaching "Find Stygge Krumpen" - 6 caches blev udlagt - endte ved Skallerup kirke, hvor Stygge Krumpen efter sigende skulle have været provst? Præmier var sponsoreret af erhvervslivet.

Lønstrup fik sin første signalstation med redskabs-skur i 1889. Redskabskuret er for længst væk, og masten er flyttet flere gange. Et udvalg under Lønstrup Fiskeriforening skulle sørge for at stationen altid var brugbar. En mand blev lønnet for pasningen. Signalmasten, der er placeret på højdepunktet Ribjerg, en del af Lønstrup Klint, nævnes sidste gang i Fiskeriårbogen for 1974. Kassebeholdning på kr. 11,24 blev sammen med masten overdraget til Lønstrup Turistforening.

Masten, der har stået som et markant vartegn for byen og et stykke fiskerihistorie, blev i 2011 overdraget til Lønstrup Fiskeriforening (*vi sagde nej til at være medejere*). I december 2011 blev masten fjernet på grund af råd.

Fiskeriforeningen har fra ENV Fonden modtaget kr. 60.000 til en ny mast. Når restbeløbet er på plads vil en ny blive lavet på Hanherred Havbåde i Slettestrand.

2012

30. marts generalforsamling. Bestyrelse: Pernille Marryat, formand - Jan Rasmussen, næstformand - Åse Sørensen - Kirsten Kristensen, sekretær - Tove Marquardsen, kasserer samt arkiv- og projektleder

25 års jubilæet 30. april 2012 fejrede vi med åbent hus, servering af kagemand m.v.

Ved samme lejlighed præsenterede vi et fint lille skrift om husflid i Skallerup og Vennebjerg lavet af fhv. gårdejer Erik Lyng Sørensen.

Skriftet kan købes ved henvendelse til arkivet.

Pernille Marryat, Jan Rasmussen og Åse Sørensen optaget af indkomne arkivalier på jubilæumsdagen.

Også i jubilæumsåret har der været flere fortælle-timer og vandringer med foreninger m.v

I august var en gruppe rådgivere fra Vest-Agder Fylkeskommune i Kristianssand var med på en cykeltur, der sluttede ved Rubjerg gamle kirkegård og en vandretur på afblæningsfladerne

Billedfortælling i Cafe-Bio og fortælleaftener Mårup kirke.

Bl.a i forbindelse med den traditionsrige aften med tidebøn og gregoriansk sang - afholdt hvert år siden middelalderåret 1999.

Sognepræst Peder og lokalt kor 8.juli 2012

Med Inspiration i Tordenskjolddagene i Frederikshavn udsprang ideen om at lave et totalteater om "The Crescent"s forlis - skulle afvikles i efteråret 2012.

Der er ingen tvivl om, at detagerne i arbejdsgruppen Yxenborg Event ved Claus Gajhede, Skallerup Bjerregaard, Line Franke-Hedegaard og Lokalhistorisk Forening alle brændte for ideen.

Alle var imidlertid travlt engageret i andre projekter, og ingen turde tage den ikke bare arbejdsmæssige men også økonomiske udfordring som tovholder for projektet i år. Håber at få gang i det på et senere tidspunkt.

Performance Art er titlen på et projekt, som vi i landsbyrådet har søgt og fået tilskud til fra Fødevarerhverv.

Projektet foregår på Friskolen Skallerup med Lina Franke-Hedegaard som instruktør.

Vi og andre har været på skolen for at fortælle den lokale historie, som børnene efterfølgende skal omsætte til deres egne historier og dramatisere til forestilling både på skolen og som friluftsteater i Lønstrup

I årets løb har vi deltaget i ARKIBAS kurser, kurser om indsamling, digitalisering og formidling af film, lyd og billeder m.fl. Deltaget i møder i Lokalhistorisk Samråd, temamøder i SLA, Landsbyråd, Landsbyforum, Vennebjerg Mølle m.v.

Vi har netop modtaget kr. 2.500 fra Vendsyssel Tidendes Fond. Pengene er øremærket til indkøb af arkiveringsmateriale samt overspilning af arkivets videoer til DVD.

Som en følge af kommunale besparelser skal alle kommunens aktivitetscentre være frivillighedscentre.

Vi deltager i en arbejdsgruppe, der skal finde frem til en løsning for Lønstrups Aktivitetscenter. Det er jo der vi har til huse!

Fyret under opførslen i år 1900 - over 30 mand står på stillads i vinduer på tag mv

At sand ved Rubjerg Knude fyr ikke er noget nyt problem kan ses på dette foto fra 1955. Her er Herman Jensen, Jens Møller Jensen og Juul Jensen alle fra Lønstrup ved at køre sand væk ved gasværksbygningen. (1000 læs om ugen - 1 kr. pr. læs)

Allerede 20 år efter fyret opførelse i 1900 begyndte man at køre sand væk. Samtidig prøvede man med en tilplantning af klitten. I 1938 var problemet med sand så stort, at fyrmesteren fik bevilling til at lade så mange læs sand bortkøre som nødvendig. Det skulle blot indberettes en gang i kvartalet, hvor mange læs **det** drejede sig om.

I 1968 slukkedes fyret – det er ikke fordi man ser syner i denne tid, hvis man tror, der er lys i fyret igen. Det er arkitektfirmaet Kjeld Bjerg, der har taget initiativ til at sætte projektør på fyrtårnet hver aften.

Stedet Tæller er en Realdania-kampagne, der frem til 2016 støtter konkrete, fysiske projekter i Danmarks yderområder. Det er formålet, at kampagnens projekter skal være med til at udvikle og udnytte de stedbundne potentialer, der kan bidrage til at styrke livskvaliteten i yderområder.

Realdania har i kampagnen afsat i alt 115 mio. kr. til at støtte konkrete, fysiske projekter samt afsat midler til formidling af viden og inspiration til aktører i yderområder.

Rubjerg Knude, der årligt besøges årligt af ca. 250.000, er et af de steder der er udvalgt til projektet.

3,5 mill. er afsat til at skabe et helhedsorienteret greb på ankomst til og oplevelse af stedet, så det gøres til et indbydende sted at møde en af Danmarks mest kendte og besøgte natur- og kulturattraktioner. Sammen med de øvrige initiativer er det målet, gennem en let og midlertidig installation, at lade de besøgende komme op i fyret og opleve den storslåede udsigt indtil fyret forgår.

Ejerne af området er Naturstyrelsen og Hjørring Kommune. Projektets partnere er Realdania, Naturstyrelsen, Hjørring Kommune og Danmarks Naturfond.

Rådgiverne/arkitekterne med vilde planer, som vi mødte ved et orienteringsmøde for nylig, er Powerhouse Company og JAJA Architects.

De har frie hænder til projektet (bortset fra hensynet til fredninger m.v.), som de nu har hele 2013 til at planlægge inden udførsel og præsentation i 2014.

"Jeg skal bo på Rubjerg Knude fyr, men først spadserer jeg gennem Lønstrup, et fiskerleje mellem høje bakker. På skrænterne rejser der sig flere moderne villaer - "cottagekvarteret". Sylvester Hviids og grosserer Brandtrups bærer prisen...Lønstrup samler sig om en enestående ubrolagt hovedgade.

Efter en brilliant spadseretur af fodtråtte stirrer gennem kuperet terræn, når jeg Rubjerg Knude. Lønstrup har kun en sommerbarber, der endda hyler forførdeligt.

Fyrmesteren har en have i læ af knuden. Her er smukke pryddplanter, som roder, iris og pæoner, nelliker og gyldenlak, blå og hvide kornblomster og et helt bed med marguerieter. Og haven er ej blot til lyst: Der er rabarber og ærter. Stikkelsbærbuskene bærer rigeligt, og selv jordbær af egen høst kan den vindskibelige husmoder servere. Hylden vokser frodigt og vil give masser af bær. Og i et hjørne er der et tæt lysthus af lindetræer og vild humleunder hvis grønne skyggende løvtag eftermiddagskaffen serveres, når vejret tillader det.

Folkesøndag: Tusindvis til byen - foreninger m.m.

Mængden flokkes om de badende.

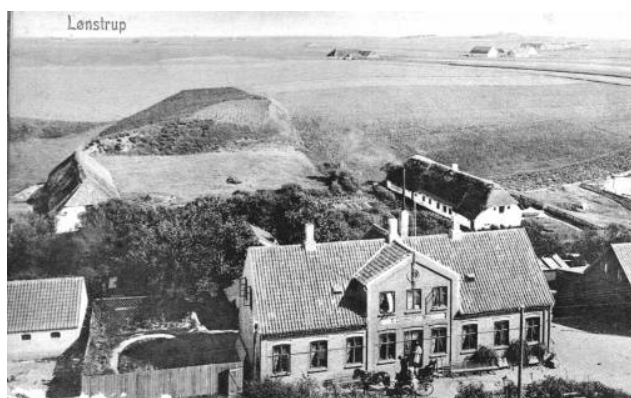
På en sådan søndag holder hotellernes faste gæster sig fornemt tilbage og betragter passanterne med mild overbærenhed, observerende nysgerrighed eller åbenlys foragt.

De møder frem til måltiderne i Vrensteds mukke nye spisesal eller søger privatlivets fred i Linnemanns kabinetter.
(Niels Th. Thomsen juli 1915)

Ved århundredeskiftet havde i Lønstrup 2 hoteller Linnemanns hotel (i dag Strandvejen 68) og Vrensteds Afholdshotel (i dag Strandvejen 89).

Vrensteds Afholdshotel ca. år 1900

Linnemanns Hotel ca. år 1900

"Selv om man ikke finder det fornødent at tage tøjet af for at få sit bad - glemmer man ikke at studere told- og postembedsmand Iwers udhængsskab, i hvilket meteorologisk instituts meldinger findes opslåede.

Der er det mærkelige ved Lønstrup, at man her kan få det som man vil have det - ensomt eller selskabeligt, dyrt eller billigt, overdådigt eller spartansk. Man kan bo på hotel - på Linnemanns, der er udmærket for ikke helt fattige folk, og hvor selskabeligheden florerer frodigst - eller på afholdshotellet, der er godt og billigt, og som i og for sig kun adskiller sig fra andre hoteller derved, at man her indtager sin spiritus i form af hvid sagesuppe, rombudding osv. i stedet for i glas, hvorved servicet i væsentlig grad simplificeres.

Man kan bo privat og spise på hotel eller bo på hotel og spise privat, og endelig kan man både bo og spise privat med egen husholdning.

Og man er lige god enten man vælger det ene eller det andet, der er ingen rangs- og klassehovmod i Lønstrup.

Men nu er vinden sprunget i øst, regnen er forbi, og Tines søn kører en frisk forsyning af tørre håndklædes og badedragter til stranden. Jeg må ned og tage et livtag med de skummende bølger sammen med pastor Schrøder og hans kone."

(Avisen "Klokken 12" den 14. august 1903)

I løbet af få måneder, håber vi at have installeret mini-arkibas på vores hjemmeside. Det vil betyde, at alle de oplysninger vi indtaster i ARKIBAS vil blive synlige på hjemmesiden i takt med indtastningen.

21. november i forbindelse med et samarbejds møde med Statens Arkiver på Rigsarkivet i København kunne formanden for ODA (Organisationen af Danske Arkiver) og formanden for SLA (Sammenslutning af lokalarkiver) sætte deres underskrift på en samarbejdsaftale. Dermed er der sat en retning for det fremtidige samarbejde. Et samarbejde, der blev brudt i 2002, da nogle arkiver brød ud af SLA og stiftede ODA.

DigDAg.dk er i luften

Her kan man finde et steds administrative tilhørsforhold tilbage til 1660, en kommunes udstrækning over tid og så videre.

Man kan få oplyst et stednavns oprindelse og stavemåde gennem tid - eller se, hvor der findes byer, der f.eks., ender på løse. Endelig er der mulighed for at lave dobbelte forespørgsler, så man kan sammenligne resultaterne på skærmen.

Der er også mulighed for at downloade kort og oplysninger til brug på egen pc.

DigDAg, der er udviklet i et samarbejde mellem Statens Arkiver, Københavns Universitet, Syddansk Universitet, Kulturarvsstyrelsen, Kort og Matrikelstyrelsen, Det Kongelige Bibliotek og Nationalmuseet.

Strandingsauktion den 12. juli kl. 10 hos Peder Wrensted og Bertel Engesgaardi Lønstrup afholdes:
31 oxehoveder fransk hvidvin, 8 ditto rød, 4 kasser hvidvin på flasker 40 stk. i kassen, 19 ditto med rødvin, 5 ditto med provenceolie, 3 ditto med oliven 50 stk. i hver, 2 ditto med lugtende vande i små flasker, kasser med syltede frugter, 1 oxehoved fransk brændevin, 129 lispund harpix, 20 sække propper, 3 dusin franske stole, alt i gods stand. Godset er fra briggen "Elisabeth", captain Ulrich Farrer, der indstrandede 16. april 1803 på rejse fra Bordeaux til København.

Sig Hedemarch, kommissionær

Kilde: Jyske Efterretninger 20. juni 1803

Tekst, der fulgte med dette foto: Emil Larsens Søndermøllevej eller Skallerupvej.

Manden på den forreste hest er Aksel Nielsen fra Nørremølle. Søn af Kristense og Chr. Nielsen

Vester Vidstrup (Maarup sogn) mark, ager og eng, ildingsbjerring og fædrift er nu så ødelagt af sand, at beboerne hverken kan pløje eller avle noget, og deres små jordhuse er overløbet af sand, ligesom deres kålgårde er øde deraf. Et bol stod helt øde på grund af sandflugt.

(Tingsvidne 15. dec. 1653)

"Byen har en synderlig beliggenhed i et hul omgivet med store lyngbakker, og et stort sandflugtsbjerg ved den søndre side. Dog er selve byen berygget for sandflugten formedelst en bæk, der har sit udspring fra byens østre side, og løber igennem den ned til havet. Den kan flyvesandet hverken stoppe eller overflyve, men må standse i meget høje dynger tæt ved byens sydvestre side". (Præsten N. Blicher 1824)

Jordrystelserne ved det skandinaviske Jordskælv 23. Oktober 1904.

Sønderlev by, "Holmen". Gårdmand Niels Chr. Thirup: Sengen hvori meddeleren lå bevægede sig til siderne, gardinerne bevægede sig og kalkpuds fra tegltaget raslede ned på loftet. Også følt i Lønstrup ved kysten omtrent vest for Hjørring af købmand Beck samt af P. Simonsen, Havrevang pr. Lønstrup, der syntes, at huset rystede (Kilde:

<http://2dgg.dk/xpdf/bull-1910-3-3-393-461.pdf>)

Kronprinsparrets Besøg i Hjørring og Lønstrup i Dag kan ikke siges at være specielt begunstiget af Vejret, thi Stænkregn, Støvregn og Plaskregn afvexlede uaf-ladelig fra den tidlige Morgenstund.

Men Hjørring var flagsmykket overalt, og ganske særlig havde Jernbanegade smykket sig med Blomsterguirlander, der var spændt over Gaden etc. Der manglede ikke en gang et Par gammeldags trohjer-tede Versstrofer uden for en stedlig Håndværkers Forretningslokale.

Ved Morgenexpressens Ankomst arriverede Kron-prinsparret med Følge i Salonvogn. Det modtoges af Amtmand Linnemann og Borgmester Knudsen.

Efter at have vexlet Replikker og Hilsner med de nævnte stedlige Autoriteter, kørte de høje Herskaber fra Stationen. Ved Affarten udbragte Amtmanden et Leve Kronprinsparret, der istemtes kraftigt af den forsamlede Mængde. Kronprinsen og Kronprin-sessen tog ind på Hotel Skandinavien med Følge d'her. Kammerherre Rothe, Kronprinsens Adjudant, Kaptajn Roefoed, Kaptajn Wegener, Premierløjtnant Appeldorn samt Frk. Grevenkopp de Castenschiold. Da den stadig strømmende Regn ikke indbød til strax at tiltræde den planlagte Lønstrup-tur, serveredes Frokosten i Hotel Skandinavien.

Og da det troligt holdt ud at regne, belavede man sig på Udfærden alligevel ved at foretage saadanne Indkøb, som den stadige Syndflod nødvendiggjorde. Kronprinsen gjorde selv i det mest straalende Lune sine Indkøb, f.Ex. i Axel Christesen Herreekviperings-forretning. Bl.a ønskede han en Regnfrakke. Men Hans kongelige Højhed, hvis Maal-Mærke paa den historiske Pille i Roskilde Domkirke staar tæt ved Peter den Stores, prøvede forgæves alle Regnfrakker i det saare velassorterede Lager, uden at finde no-gen, der passede.

Saa drog man til Lønstrup Kl. lidt før 12 - uden Hen-syn til Vejret.

Ankomsten til Lønstrup

Kl. Ca. 1 havde trods Vejrets fugtige Art en meget festlig Karakter.

Strax ved Indkørslen til Byen var rejst en smuk Æresport, og langs Byens Gader vejede hundreder af Flag og Vimpler.

Alle Lejets Beboere plus de 300 til 400 Badegæster opfyldte Gaden og tilkendegav ved kraftige Hurra-raab deres Glæde over det populære Fyrstepars Be-søg.

Vognene holdt ved Linnemanns Hotel, hvorefter Kronprinsen og Kronprinsessen steg ud og begav sig til Fods til Stranden.

Smilende og genhilsende under de dryppende Para-plyer talte de elskværdigt med de nærmeststaaende og gjorde et Par Smaaindkøb af Prospektkort.

De høje Herskaber med Følge spadserede derefter en tur langs Stranden, ledsagede af Strand-kontrollør Ivers, der gav alle de for-nødne Oplysninger.

Fru Fotograf Kirstine Lund fra Hjørring, der ogsaa har Atelier i Lønstrup, bad Kronprinsen og Kron-prinsessen om Tilladelse til at fotografere dem, og Ønsket blev elskværdigt efterkommet. De høje Her-skaber "saa meget venlige ud", som de stod der paa stranden, skøndt Regnen strømmed ned fra Sky. Og selvfølgelig lod de talrige Amatørfotografer heller ikke et saa gunstigt Øjeblik gaa fra sig, hvad en hel Salve af Klip-Klap tydelig tilkendegav.

Efter en Stunds Forløb ankom Vognene på Stranden, og førte herskaberne tilbage igen, hvorpaa Turen Kl. 2½ fortsattes direkte til Rugbjerg Fyr. Himlen vedblev at græde, og Hotelejer Linnemann har maaske ogsaa fældet en stille Taare. I Gaar modtog han nemlig Bestilling fra Fyrsteparret, som ønskede fem Værelser i tre Dage. Men alt var optaget, saa Hr. Linnemann maatte afslaa den kgl. Visit.

Fra Fyret gik Turen tilbage til Hjørring og derfra med Toget Dags Eftermiddag Kl. 6,40

Til Frederikshavn og Skagen, som han atter forlader i Morgen Eftermiddag.

Vendsyssel Tidende 23 juli 1907

Linnemanns Hotel ca. 1910

I forbindelse med Hjørring Kommunes kulturarvs-projekt "Kulturen mellem kyst og land" fik vi til op-gave at samle oplysninger om alle helligkilder i den nye storkommune.

Blandt dem:

Krykke-Karens¹ eller Vor Frue Kilde²

ved Vennebjerg kirke

Bakken Klangshøj umiddelbart vest for kirken hæver sig 69 meter over havoverfladen, og den er skabt af mennesker.

¹ Danske Helligkilder og Lægedomskilder. Svane, Siegfried (Kbh. 1984)

² <http://www.aalborg.stift.dk/Kirker/hjoerring/vennebjerg/>

Den har aldrig været udgravet, og den betragtes i almindelighed som en gravhøj fra bronzealderen (ca. 2000-500 f.Kr.). Nogle iagttagelser tyder imidlertid på, at den kan være en del af et større system af kulthøje anlagt i sigtelinier mod solens bane ved midsummer og midvinter. Hvis det er tilfældet, har Klangshøj været et helligsted i forbindelse med bronzealderens soldyrkelse.

Vennebjerg bakkeø er i så fald et af Danmarks aller-ældste helligsteder.

På Klangshøj ses lidt nord for det højeste punkt en svag, lidt fugtig sænkning i højen. Her fandtes indtil omkring 1900 helligkilden Vor Frue Kilde. Dens vand havde helbredende kraft, indtil en bondemand fra egnen badede en skabet stud i dens vand. Derefter var vandets undergående kraft forsvundet, fortæller traditionen.

Ved højfoden mod sydøst inden for kirkediget har man ifølge Nationalmuseets gamle sognebeskrivelse "iagttaget to rejste Sten med Overligger over. Det fortælles, at en Prins ved Navn Klank ligger begravet i Højen."

Højen har gennem århundreder været benyttet som bavneshøj.

"Skønt det er en opkastet oldtidshøj, siger overleveringen, at der ret højt oppe på "Klangshøjs" nordside har været en kilde, der søgtes for mange forskellige lidelser. Besøgene kulminerede omkring 1830, men fortsatte dog i mindre omfang til 1860.

Højen har tidligere været benævnt "Glanehøj", og navnet kommer af det vide udsyn og at "glane", "glo".

Tidligere lærer Larsen, Vennebjerg, fortalte følgende: "I sognet boede i ældre tid i gården vest for kirken, sognepræsten hr. Søren, og i nærheden boede en gammel kone, Krykke-Karen, sådan nævnt, fordi hun måtte bruge krykker.

Efter sin død gik hun igen. En aften, degnen var på vej til præstegården, ser han Karen stå på højen, og han skyndte sig at fortælle præsten det.

Han iførte sig kjole og krave og gik med bibelen i hånd ud for at mane hende. Men alt det han læser og beder, griner hun ad, så han må gå hjem med uforrettet sag, og hun råber hånende efter ham:

"Når du vil befatte dig med slige ting, skal du trække rigtigt i dine klæder!"

Hjemkommen undersøger han i hast sine klæder og finder, at han er kommet "avet" (forkert) i den ene strømpe. Hurtigt retter han det og skynder sig med bibelen tilbage. Nu lykkes det for ham at mane hende, og på det sted, hun blev "sat ned", udvældede kilden. (Vor Frue Kilde).

1979 erindrede Ane Oline Jensen, Vennebjerg, at kilden var rindende. Også her fortælles, at dens lægedoms-kraft ophørte, da en bonde vaskede en skabet stud i den."

Dette lille skrift skal læses og tages som det er, nemlig, opremsninger om arkivets arbejde blandet med små fortællinger fra samlingen.

Det har været sjovt dykke ned i arkivet - også svært at begrænse sig. Dette er kun et meget lille udpluk, at de aktiviteter, der har foregået i de sidste 25 år.

Nævnt er ikke alle de bøger vi har leveret materialer til om vejret, om katastrofer, om kvindelige sølvsmide, om møller, om forfattere, om turisme osv. Nævnt er ej heller de mange forespørgsler om tjæregrunde, benzinstandere osv.

Nævnt er ej heller de gange vi har ytret os i forbindelse med lokalplaner m.v.

Nævnt er ej heller alle de gange vi er interviewet til TV og andre nyhedsmedier både inden- og udenlands.

Vi er godt på vej ind i de næste 25 år. Hver dag klippes og registreres de lokale nyheder i aviser og blade. Arkivalier indsamles....Et kæmpearbejde med at få alt registreret i ARKIBAS er undervejs.

De mange skole- og konfirmationsbilleder skal have de sidste navne på registreringsbladene og flere samles ind – nu også gymnastikbilleder.

Her har vi stor hjælp fra vores arkivmedhjælpere Jonna Holme og Lise Clausen, som sammen med Jan i dette projekt tager fat i alt og alle for at få oplysninger.

Hver uge tikker forespørgslerne ind på mail eller brev. Et sjovt og spændende arbejde at være med til at løse "lokalhistoriske gåder"

Ekstra hjælpende hænder kan altid bruges, så har du/I lyst til at give en hjælpende hånd vil det være velkomment.

Illustrationen på forsiden er lavet til en festavis, som blev udgivet i forbindelse med en strandfest 1895. Kunstneren er Christian Ferdinand Andreas Mølsted . Gift i Mårup kirke i 1891 med Inge Dorothea Svendsen. Datter af gdr. og bager Johan Frederik Svendsen, Lønstrup og Ane Kirstine Christensen Deres datter Ingeborg Mølsted bliver maler og Danmarks første kvindelige sølvsmid.

December 2012/ Arkiv- og projektleder Tove Marquardsen